

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2017 сыл
Бэс ыйын
2 күнэ
Бээтинсэ
№ 49 (10601)

12+

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

Үөрэҕири эйгэтигэр

ЭКЗАМЕННАР САҒАЛАННЫЛАР

Нам улууһун үөрэҕин управлениетын уопсай үөрэхтээһин салаатын сүрүннүүр специалиһа Н.В. Шелковникова иһитин-нэрбитинэн, улуус үрдүнэн 11-с кылаас 214 үөрэнээччигэ государственнай экзаменнары туттарга көңүл ылла.

8 экзамены тутар пуун: Нам 1-кы №-дээх, ХСФЛ, I Хомустаах, Хатырык, Салбан, Арбын, Көбөкөн, II Хомустаах оскуолаларыгар тэриллинэ.

Биір кэлим экзамены тутууга 8 пуун салайааччыга, 121 тэрийээччи, 28 общественной кэтээн көрөөччү, 8 эмп үлэһитэ, 9 техникаҕа эппиэтнэстээх специалист, 16 ГЭК чилиэнэ үлэлиэ.

8 пуун компьютернай, тимири көрдүүр, уот барар түбэлтэтигэр генератордарынан, 6 пуун (Хатырык, I Хомустаах, II Хомустаах, ХСФЛ, Нам 1-кы №-дээх, Көбөкөн оск.) сүотабай сибээс сигналларын биллэрэр тэриллэринэн хааччылынылар.

Экзаменнар сүрүн көмнэрэ — ыам ыйын 29 күнүттэн бэс ыйын 19 күнүгэр диэри. Резервнэй кэм — бэс ыйын 20 күнүттэн от ыйын 1-кы күнүгэр диэри.

Бастакы биір кэлим экзамен ыам ыйын 29 күнүгэр географияҕа, информатикаҕа ытыллыа. 9-с кылаастарга бастакы ОГЭ ыам ыйын 26 күнүгэр буолла.

Оскуолаһа бүтэрээччилэргэ ситиһини баҕарыт.

Анастасия КОРЯКИНА

Мин манньк этиилээхпин

Үрдүкү былааспыт хаһыакка өрүү «норуот хонтуроола наада» диір. Ил Дархаммыт этиитин босхо сурутулар «Саха сирэ» хаһыакка долгуйа, күүтэ ааҕабыт.

ТАБЫҒАСТААХТЫК ОҢОРОРҔО УОЛДЫАСТА

Быйыл Ил Дархан дьадаһыыны утары дьаһал таһаарабын дьэ үөртэ. Саха сирин олохтообун 18%-на дьадаһытык олохторун былаас өйдөөтө. Ол да дьаһала ситэн-хотон тахса илик, толкуйдууллар, үөрэтэллэр быһыылаах. Дьингээхтик ааҕан көрдөххө, дьадаһы ахсаана 35%-ны куоһара буолуо. Ил Дархаммыт «норуот хонтуроола наада» дьэ хас дакылаатын аайы этэр. Ол дьадаһы норуота кими хонтуроолуура буоллаҕай?

Аны «ГАИ дьон хонтуроолугар эрэнэр» дьэ ГИБДД инспекциятын начальнига, полиция полковнига Семен Чупров ытыгар үлэтин туһунан кэпсэтиитэ бэчээккэ таһыста («Саха сирэ» хаһыат, 17.05.2017 с.). Бэйэбит ааһын.

«ГАИ дьон хонтуроолугар эрэнэр» дьэ этитигэр тирэҕирэн манньк санааларбын этэбин.

Бастакытын, ГАИ уонна суоппар — суол үлэһиттэрэ. Суолга саахала суох үлэһиттэргэ, быраабыланы хардарыта өйдөтүһэргэ ирдэбил баар буо-

луохтаах. Государство олохтообут быраабылатын тутуһары ирдэһин — полиция мундирын чиеһэ, суобаһа.

«Куоска кутуйаҕы эрэ туттун, дьүһүнэ хайдах да буоллун» дьэ суохтаахпыт. Онтон суоппар куотан хаалар кутуйах эрэ буолбакка,

үөрэнэн, күнүстэри фара уотун суохтуур курдуктун.

Үсүһүнэн, быйыл саас сана таас поликлиникабыт тула массына тохтуур сирэ кыараһаһа, аны параднай аан утары элбэх сырыылаах уулусса курдары аһара, сатыы дьон, ордук ыары-

аһара кутталы үөскэтэр, иннинэн-кэннинэн барарга олус кыараһа. Итиннэ поликлиника иннинээҕи олбуору иһирдэһэн кэнэтэн биэриэххэ сөп.

Быйыл саас ГАИ инспектордара дэн-оһол тахсарын сэрэтэн элбэхтик ороостулар. Суоппардара быһаараллар да, ыарыһаһа аан таһыгар түһэрэ көнүллэнэр. Кырдыаһастарга, инбэлииттэргэ, кыра оһолорго уулуссаны туораа дьэ кыайан ирдэбэккин.

Уулусса икки өттүнэн сатыы киһи туоруур бэлиэтэ баар эрэри, зебра ойууга суох. Дьон массынаҕа киһирэн биэрэр куттала баарын бары биллэллэр. ГАИ дьон хонтуроолугар эрэнэр диэбиттэрин иһин санаабын атастастым.

Төрдүһүнэн, улдуспут киһигэр, уулусса быһа охсуһууларыгар суолу көрөргө мэхэйдир тутуулар элбэхтэр. Село генеральной былаанын онгорооччулар уулуссалар быһа аасыһар сирдэрин көрөн-истэн, ыйан биэриэ эбиттэр. Аны наһаа үрдүк олбуордар эмиэ мэхэйдиллэр. Төһө да тутуу күүскэ барытын үрдүнэн, былааннаһын баар буолуохтаах.

Сыл аайы араас техника элбээн, массына тохтуур сирэ кыараһаһа. Саһа тутуулары ытыһаһа иннинэ, эрдэттэн, массына турар, аһар сирин быһаарыах баара.

Баһылыктар, улдуос архитектора, генеральной былааны онгорооччулар, тутуу инженердэр! Тутууну бары өттүнэн табыгастаах ғына онгорого уолдыаста дьэ санаабаккыт дуо?

К.И. ЕРЕМЕЕВ,
Кыһыл Сыһыр нэх.

Генеральный план — научно обоснованный перспективный план развития города или любого другого населенного пункта. Согласно Градостроительному кодексу РФ, является одним из основных документов территориального планирования

быраабыланы билэр, эппиэтинэһи табатык өйдүүр буолуохтаах.

Иккиһинэн, 5-6 сыллааһыта массына суолга таһыста да, чугас тыгар фаратын уматыахтаах дьэ баара. Бастаан утаа суоппар аймах сөбүлээбэттэ, кэнники

хаһтар сылдыалларыгар олус эрэйдэннилэр.

Массына тохтуур сирэ кэлээскэлээх ыарыһаһтарга анаматах курдук. Инбэлиит түһэн кэлээскэтигэр олохторугар айан массынаҕа чугас сиринэн

Санарбат буолуохха сатамат!

Оһуохай — төрүттэрибиттэн илдэ кэлбит, сизри-туому кытта ситимнээх биір-баар суох үңкүүбүт. Сизри-туому тутуһар сүрүн бырааһыныкыт — ыһыах — бу үңкүүтэ суох былыр да, быйыл да ааспат. Ол эрээри билигин ыһыахтар саха сизринэн буолбакка, ыһиригэрээх доһуһуолаах шоуга кубулуйбуттарын үгүс киһи бэлиэтиир. Ону кытта оһуохай эмиэ ис хоһооно сүттэ, көҕө суох буолла дьэччилэр үгүстэр.

* * *

Биір оннук киһинэн Үөдэй нэһилигин олохтооһо Петр Егорович Федотов буолар. Киһи сорутааһыта биһиги редакция-бытыгар кэлэ сылдьан, оһуохай туһунан ылыктаах санааларын үлэстэбитэ. Ону ааһааччылар эһиги дьүүлүтүгэр таһаарабын.

НАМ ОҢУОХАЙА СҮТТЭ

Намҕа оһуохай ончу сайдыбат. Наһаа мөлтөх. Бүлүүлүү, Сунтаарды баран хааллыбыт. Нам оһуохайа сүттэ. Дьингэ, киһи улуустар оһуохайдаахпыт ээ... Өскөтүн, биір оһуохайы өрө тутар буоллаһа, атыттар өлөн бараллар. Фольклор биір салаата симэлийэр. Онон Нам оһуохайын, киһи уратытын, тылын-өһүн дэһитин, тэтимин сөргүтүүххэ, ыч-

чакка тиэрдиллэххэ. Билигин Нам улууһугар тарбахха баттанар аһыах ахсааннаах фанат оһуохайдыт эрэ баар.

Арай, улдуос хас биірдии нэһилигэр иккилии этээччи баар буоллун?! Быһа холуйан, 40-ча

ТҮҮҮЛГЭ ТҮСТЭНИЭН ИННИНЭ

оһуохайы таһаарааччы баар буолуо этэ. Оһуоха киһилэри культура управлениетын саһалаан, баһылыкка тийэ өйүөхтэрин наада. 1941 сыллааһа сэрйи саһаламмытыгар, уоттаах сэрйитэ ыңгырыллыбыттар, борохуотунан устан иһэн, оһуохайды-оһуохайды төрөөбүт дойдула-

рыттан аттамыттарын истибитим. Бу хайа эрэ өттүнэн эр, күүстээх санааны ингэринии, сэрйиттэн тыһыннаах эргиллэн кэллэллэригэр төһүү буолбута сэрэйиллэр.

1945 сыллааһа Кыһыы ыһыаһар 4 колхуос киһитэ иэйэн-

куойан, санаата кэлэн, өрө көтөбүллэн туран оһуохайдаабытын билэбин. Онон оһуохай — итэҕэл төрдө.

СЫҒЫАН БЫСТАР МӨЛТӨХ

Аһыах сыллааһыта улдуос ыһыаһар оһуохай тахсыба-

таһыттан сонһуйан, культура управлениетын эппиэттээх үлэһитигэр тийэн эппиппэр: «Оһуохайдыаххын баһарбыт буоллаһына онно баран оһуохайдаа ээ», — дьэ баран ханна эрэ чиеһки сир дьэки ыйан кэбиспитэ. Ити баар дьэ, оһуохайга

сыһыаммыт! Суруйааччы Таллан Бүрө үбүлүөйдээх ыһыаһар түһүлгэ түгүгэр оһуохайдаабыттар.

Оһуохай күрэхтэһиитигэр ааттаах-суоллаах Дархан этээччини уопсай кыттаааччылары кытта буолбакка, туспа биһирэмнэн бэлиэтэтиннэр.

Тоһо дьэтер, саһа саһалаан эрэр оһуохайдыттар, холонон көрөөччүлэр саллан самныбыт түгүннэри бааллар. Ол бастын этээччини син биір кыайаппын дьэ эрдэттэн хайын охсуһан симэлийэн хаалаллар. Онон оһуохай күүһэ саһаҕа сүдү.

СУОЛТА БИЭРИЭХХЭ

Оһуохайга суолтага биэриэххэ. Оһолорбутун бу ураты үңкүүбүтүгэр сыһыарыаһа, уус-уран тыл маастарыстыбатыгар үһүююһа. Оһуохайдыттары үүннэриэххэ. Ыһыахтарга киһи түһүлгэ, биһигэр саһамай көстүүлээх, дьон тоһуоруһа мустар сиригэр оһуохайдыаһа. Ыһыаһы оһуохайын саһылааһа. Биһиги ыһыахтарбыт ыйылыбыт бириэмэлэригэр хаһан саһаламмыттар баарай? Оһуоха кэтэһэ таарыһа оһуохайдыаһа буоллаҕа. Аны ыһыах сүрүн чаһа түмүктэнэтин кытта, көрөөччүлэр бүүс-бүтүннүү хорчуоһа ыстаналлар. Түһүлгэ ким да хаалбат. Бу — сыһына. Оһуохай өйдөбүлэ — ытык.

ИТЭҒЭС САНАММАТ ТУҒУТАР

Тус бэйэм сылаһын ыһыаһа сылдьан булгуччу оһуохайдыбын. Оһуохайдаахпына бу сылы этэнгэ аһарыам дьэ буччум санааланабын. 2019 сыла Олонхо ыһыаһын ыһыахпыт. Бу улахан түһүлгэ бэлэмниини билиһиниттэн саһылааһа. Оһуохайбытын сөргүтүүххэ. Хайдах атын улдуустартан итэҒэс буолуохпугуй?!

Бу мань оһуохай түмсүүтэ эрэ кыайбат. Манна бука бары кытыһыахпытын наада. Уччу-улаһытан, культура эйгэтин үлэһиттэн саһалаан, баһылыктарга тийэ ылыстахтарына эрэ инниккэ хардыы, саһа тыһын баар буолуоҕа. Саха оһуохайдаах буолан Саха дэтэр!

Лена НОГОВИЦЫНА

СУРУТУУ - 2017

«Эңсиэли», «Кыым» уонна «Туймаада» хаһыаттарга «Эңсиэли-post» почтальоннарынан уонна редакция бэйэтигэр 2017 сыл иккис аһарыгар сурутуу ытыллар.

«Кыымга»:
6 ыйга — 670 солк.
3 ыйга — 335 солк.
1 ыйга — 112 солк.

«Туймаадаҕа»:
6 ыйга — 1100 солк.
3 ыйга — 550 солк.
1 ыйга — 183 солк.

«Эңсиэлигэ»:
6 ыйга — 600 солк.
3 ыйга — 300 солк.
1 ыйга — 100 солк.

Улдуос киһигэр сурутууну уонна тиэрдии 5 почтальон хааччылар. Ол курдук:

1. Ульяна Алексеева — «Север-1», «Север-2» мкр. И. Винокуров ул. или энэрин хаһар. 89681500499 тел.

2. Анна Слепцова — «Көччү», «Север-5», Ст. Платонова ул. сорҕото киһирэр. 89659972831 тел.

3. Александра Ядрихинская — Нам сэл. киһи өттө киһирэр. 89142279257 тел.

4. Игорь Винокуров — Салбанскай ул. арҕаа энгэрэ киһирэр. 89248690258 тел.

5. Николай Рыкунов — НПК-тан саһалаан Даадар, Нэлэгэр мкр.-нар киһирэллэр. 89245634837 тел.

Бу нүөмэрдэргэ эрийэн суруттар санааһытын эһиг, оччоһуна «Эңсиэли-post» почтальоннара дьэһитигэр, биһигэр үлэһитигэр тийэн «Эңсиэлигэ», «Кыымга» уонна «Туймаада» хаһыаттарга сурутуохтара, от ыйын 1 күнүттэн аадырыска тиэрдиллэр.

Дьоүс бизнес эйгэтигэр

Кэлин сылларга улдуспутугар дьоүс бизнес сайдарыгар балачча болдомто ууруллар буолла. Баара эрэ сыл иһигэр «Бизнес-инкубатор» атабар туран, ааспыт сыл түмүгүнэн республикаҕа бастакы миэстэҕэ табыста. Онно директор Винокуров Алексей Иванович биллэркөстөр оруоллааҕа сэрэйиллэр. Киниттэн дьоүс бизнес инники каскилин, баар кыһалдалары туоһуластым.

- Нам улдуһугар «Бизнес-инкубатор» үлэлээбитэ биир сылын туолла. Бу тэрилтэ сүрүн сыала-соруга туохханы?
- «Бизнес-инкубатор» са-

СИТИИИЛЭР УОННА КЫҺАЛБАЛАР

на саҕалыыр урбаанньыттарга бастаан үлэлиллэригэр, атахтарыгар туралларыгар усулуобуйа тэрийэр, өйүүр, көмө-тирэх буолар аналлаах. Холобура, Нам сэлээннэтигэр миэстэ арендаһы буоллаахына, ыйдааҕы төлөбүрү олус үрдүк. Биир үксүн арендаһын кыайбакка элбэх урбаанньыт дьыалатын сабар. Биһиэхэ киирбит резиденнар ыйга аҕыйах мөһөөх төлүүлэр. Ону таһынан, электроэнергия уонна коммунальнай өнгөнү ким төһө иэннэхэ хостооһунан эмиэ бэйэлэрэ төлүүлэр. Ити биэрэ. Иккиһинэн, информация, консультационнай өйбүл онгоробут, бизнес-инкубаторга араас семинардар, эбии үөрэхтээһиннэр ыытылаллар. Үсүһүнэн, араас таһымнаах куюнкурустарга, граннарга киирсэргэ үлэ барар. Бу барыта биир түмүккэ аралыахтаах – бизнес-инкубатортан үс сылын аҕаар турбут, кыаҕын ылыбыт, сиппит-хоппут урбаанньыт тахсан барыахтаах уонна салгыы үүнэ-сайда туруохтаах, улдуһугар элбэх туһаны аҕалыахтаах.

- Оттон практика көрдөрүүнэн, биһиги бизнес-инкубаторбыт резиденнэрэ улахан куюнкурустарга ханна да хапсыбаттылар. Инвестиционнай куюнкурустарга үлэлээбитэ ырааппыт, кыаҕын ылыбыт урбаанньыттары кытта сатаан илин былдыһар кыахтара суох. Итини туох дии саныгыһын?

- Ити баар суол. Дьингэ, хайа да таһымнаах куюнкуруска бастакы учарат бизнес-инкубатор резиденнэригэр өйбүл оҕоһулуохтаах этэ, инникитин итини өйдүүхтэрэ дьин эрэнэбин. Мин санаабар, урбаан уонна инвестиционнай политика министерствотын чэрчитинэн, биһиэхэ туспа куюнкурус оҕоһулуохтаах. Оччотугар биһиги ким хайдах үлэлиирин, кимиэхэ туох тийибэтин көрөн, харчыбытын сөпкө тыһыран, үлэ-хамнас быдан тахсылаах буолуо этэ. Ити биир көрүн. Эбэтэр бизнес-инкубатордар резиденнэрин икки ардыларыгар туспа куюнкурус ытыа-ахха эмиэ сөп, оччотугар биһиги дьоммут атын куюнкурустарга мөһөйдөһүө да, саниэлэрин барыта да суох этилэр.

- Ааспыт сыл түмүгүнэн республикаҕа бастакы миэстэлээх бизнес-инкубатор буолбуккутунан ээрдэлиһин. Бу туһунан кылгастык сырдатан дуо?

- Ити, бастатан туран, биһиги резиденнэрит ситиһиллэрэ. Уопсайа республика үрдүнэн 13 бизнес-инкубатор баар. Сорохтор үлэлээбиттэрэ ыраатта, сорохтор соторуутаабыта тэриллибиттэрэ. Биһиги ааспыт сыл муус устарга арыллыбыппыт. Миэстэ барыта туолан, дьоммут үлэлээн саҕалаабыттарга – биир үчүгэй көрдөрүү буолбута. Куюнкуруска ол эмиэ учуоттанар, ону таһынан хас үлэ миэстэҕэ тахсыбыта, төһө нолуок төлөммүтэ, тэрэһиннэри, семинардары ыытыы, СМИ-га сырдатары – барыта аахсыллар. Бастакы миэстэни ылыбытыттан бэйэбит да ула-

ханник соһуйбуһпунт, үөрбүһпунт. Түгэнинэн туһанан, коллегаларбын бу ситиһиигэ кылааттарын иһин махталбын биллэрэбин.

- Бүгүн бизнес-инкубатор резиденнэриттэн хайалара лаппа ситиһиллэхтик үлэлиригэр, кими ордук чорботон бэлиэтигэр этэй?

- Бары кыаҕын ууран туран, кыһаллан үлэлиир үс тэрилтэни ааттыахпын баҕарабын: «Кэрэ» ателье, «Тот-Ас» эт полуфабрикаттарын онгорор сыах, «Фудмания» кафе. Кафе хаһаайката Лена Дмитриева толору кыаҕынан сайынна, ылбыт тэттимин ыһыктымын эрэ наада. «Кэрэлэргэ» сайдар саҕахтар өссө да бааллар, сайаааччылар да, сүрүннүүр директор Александр Колесова да былааннара элбэх. «Тот-Ас» директор Юрий Петров бэйэтин кыаҕынан туһаннаах оборудованиетын аа-дьуо ылынар, бородууксуйатын төһө барарынан онгорор, үлэһитин элбэтэр, хаачыстыбатын тупсарар санаалаах.

- Урбаан министрствотын чэрчитинэн улахан суумалаах граннар, куюнкурустар урут уруккуттан ытыгылыбаттар. «Центр поддержки предпринимательства» тэрилтээн республика үрдүнэн баара-суоҕа 30 мөл. солк. тыһырыллар. «Социальной урбаанна», «Бытовое өнгө» 2-3 мөлүйүүн бэрлэлэр. Биллэн турар, биир урбаанньыкка 100-200 тыһ. солк. тиксэр, ону даҕаны сыл аайы ылар быраабын суох. Манник балаһыанньаҕа олорон, республика дьоүс бизнесэ хайдах сайдыахтаабыт?

- Олус уустук боппурус буолла. Уот тарба Улук Илин регионнарыгар аччыахтаах дьин Путин ыйааҕа билингитэ биһиги эрэ республикабытыгар олоххо киирэр илик. Ол эрэри сайын дьэки бастаан тэрилтэлэргэ 50% аччыахтаах дьин информация баар этэ. Оччотугар аренда да сыаната аччыа дьин саныбын.

Төһө да биһиги климаппыт кытаанаҕын, суол-иис суовун, рынок кыратын иһин, үлэли, айа-тута сатыыр дьон баара миигин үөрдэр. Тариф лаппа аччаатаҕына, элбэх тэрилтэ «һуу» дьэҕэ. Куюнкуруна да суох өнүйүүхтэрэ. Бородууксуйа онорон таһаарааччылар производственной баазаларын кэңэтээри, наһаа улахан хабаала киирэн хаалаллар.

Куюнкурус чааһыгар этэр буоллаахха, саҕа министиргэ Антон Софроновка эрэлмин улахан. Эн этэрин курдук, урбаанна көрүллэр үп лаппа улаатара буоллар, сайдыы барыта этэ.

- Быйыл саас Кытайга баран кэлбитин. Тугу билинг-көрдүн, тугу ситистинг?

- Кытай – улахан нэһилиэн-нэһэлээх, сымнааҕа климаттаах, сайдыылаах дойдун. Экономика лаппа тупсан, дьонно кыаҕыбыт, харчылаах киһи элбээбит. Суут-сокуон чааһыгар кытаанах былаастаах буолан баран, нэһилиэннэтигэр сымнааҕа судаарыстыба эбит. Холобура, дьоүс бизнесинэн дьарыктаначчылары надзорнай уорганнар адыс

тыһыппаттар. Баҕалаах, кыахтаах эрэ буол, үлэ-хамнаһын син-биир үтүө түмүктэнэр дииллэр.

Хэйхэ куоракка «Китайско-Российский Центр делового сотрудничества «Интер+» дьин тэрилтэ хотуна Сяо Линь (Лия) биһигини кытта бииргэ үлэлэһэр туһунан сөбүлөһүү түһэрсүбүтэ. Ол чэрчитинэн, Кытайга дьоүс бизнес үлэтин билсиппинэрэ, үөрэттэрэ Нам улдуһуттан биэс урбаанньыты, олор истэригэр биһиги икки резидентимин, илдьэн эрэбин. Манна кинилэр элбэҕи билэн-көрөн, саҕаны арыһан, оборудование да чааһыгар дуогабардаһан кэлиэхтэрэ. Өссө Благовещенск куоракка «Выбор» дьин ыччат сайдыытын уонна общественной бачыы киинин директор Светлана Викторовна Токалова биһигини кытта көрсүөҕэ. Бу сырыы түмүгүнэн, урбаанньыттар инники сайдыыларыгар дьоһун хардыыны онгоруохтара дьин эрэнэбин. Урбаанньыттар бэйэлэрин үптэринэн бараллар, улус дьаһалтата массыына, суоппар анан көмөлөспүтүгэр, түгэнинэн туһанан, баһылык Александр Атласовка махталбын тиэрдэбин.

- Инники былаангыт? Бизнес-инкубатор тэрилтэтэ салгыы хайдах үлэлиэй?

- Резиденнэритин билингитэ кэтээн көрөбүт, биирдйилээн ыһыран кэспэтэбит, обществоҕа туһалаах, партиот, меценат буолалларыгар кыһаллабыт. Ол курдук, быйыл Саҕа дьылга уустук балаһыанньа алаах оҕолорго, оҕо приютун иитиллээччилэригэр, уопсайа 150 оҕо, итинэн 167 инбэлиит оҕолорго бэлэх, миннигэс ас туттарбыппыт. Манна улус урбаанньытара эмиэ кытыбыттар. Бизнес-инкубатор резиденнэрэ биир кыаммат ыалга отгук маһынан көмөлөспүттэрэ. Ово көмүскэлин күнүгэр эмиэ акция ыытыахпыт дьин былаанныбыт.

Хамааттаҕа производственной тутуу матырыйаалын онгоруоччуларга дьин бааза тэриллиэҕэ. Инвестиционнай куюнкуруска кыттар улустуааҕы дорожнай картаҕа бу бырайыак киирбитэ. Манна ким эрэ түннүк, ким эрэ шлакоблок, профлиис, пиломатериал онгорор резиденнэр киирэн, бииргэ тутуһан, хоругуулаахтык үлэлиллэригэр усулуобуйа тэриллиэҕэ. Бу объект Хамааттаҕа киирингэ трасса кытытыгар олус табыгастаах миэстэҕэ баар, гаһаа, уота тардыллан турар. Арочнай гараж уонна капитальной таас икки дьиэ – өрөмүөннээтэххэ бэртээхэй тутуулар.

Биһиэхэ резиденнэр эрэ буолбакка, урбаанна саҕардыы үктэммит ыччат куруук сылдыар, кэспэтэр, сүбэлэһэр-амалаһар. Оскуола оҕолоро, Намнааҕы техникум, НПК устудьуоннара кэлэн экскурсиялаан, резиденнэр үлэлэрин көрөн-истэн бараллар. Бизнес-инкубатор биир санаалаах эдэр дьон тоҕуруһар сирэ буолла.

Кэспэтэ Сардаана ЭВЕРЕСТОВА

Улуус баһылыгы колонката

ААСПЫТ НЭДИЭЛЭБЭ

Ааҕааччы, дорообо!

Сотору ыһаахтар саҕаланыхтара. Ааспыт сылларга ыһаахтарбыт ахсааннара олус элбээтилэр, үлэ-хамнас умнуллар, көргө-нарга аһары барар дьин кинигир-хангыр саҕалар, хаһыакка суруйуулар тахсаллара. Биллэн турар, улус баһылыгы дьаһалынан ыһаахтары көндүллүүр биһигэр бобор кыаллара уустук, хас ыһаахчыт аайы полицияны бэрэбиэркэҕэ туруорбатын өйдөнөр. Биир өттүнэн манник корпоративнай ыһаахтар үлэ коллективтарын түмүү биир көрүнүнэн буолар, онуоха салайааччы, профком коллективы кытта эрдэттэн сүбэлэһэн, тэрилтэ үпкэ туругуттан көрөн, ыһааҕы ытыгары-ыһыпаты быһаарыахтаахтар.

Александр АТЛАСОВ

Аны бырааһыннык кэмигэр общественной бэрээдэги көрүү-исти, түһүлгэни ыраастааһын, баһаар өттүнэн сэрэхтээх буолуу о.д.а. олоччу салайааччы, тэрийээччи эппиэттэһиһигэр буоларын умнумуохтары наада. Ардыгар хайа эмит тэрилтэ, землячество, аймахтар ыһаахтаан барбыт сирдэрэ сыбаалланы санатара көрөргө сүөргү уонна сатамат да буоллаҕа. Ыһаах дьин өбүгэлэригэр үгэстэрин тутуһуу, өйү-санааны сөргүтүү, дууһаны сэргэхситии буолуохтаах, ол сиэринэн саҕа омук урут уруккуттан ыһаахтыыр сиргэ ытыктабыллаахтык сыһаннаһарын мэлдьи өйдүү сылдыа-ахха наада.

Суруллубут суруллубат

АРХЫЫП – ИСТОРИЯ КЭРЭҢИТЭ

Намнааҕы муниципальная архыып «Нам улдуһа» МТ дьаһалтатын иһинэн 109 кабинетка үлэлир. Архыып сүрүн соруктара: докумуоннары мунньуу, харайыы уонна туһаныы. Ол курдук, 91 кумааһынан докумуон фондатыгар 23291, о.и. 16613 үйэ-саас тухары ууруллар, 6590 личнэй састаап, 88 биирдйилээн дьон докумуоннара уонна 1 фонда 146 фотодокумуоннар

тинэн «Намский район: история, культура, фольклор», «Материгорони Намского района», «О юристах земли Намской: вчера, сегодня, завтра» кинигэлэр бачээттэммиттэрэ, «Летопись старых времен» ыстатыйа суруллубута. Улуу Кыайы 70 сылыгар Нам улдуһун 1941-1945 сс. килбиэннэх үлэлэрин иһин мэтээлинэн баҕарадаламмыт колхуостаахтар, оройуон тэрилтэлэрин үлэһиттэрин испиһигэ онгоһуллубута. Курскый тоҕойго, Крымы босхолоһун иһин кыргыспыт буйууннар испиһиктэрэ чуолкайданмыта, матырыйаал хомуллубута. Маймаҕа нэһилигэ тэриллибитэ 100 сылын бэлиэтир чэрчитинэн улахан ырытыы онгоһуллубута. Бу барыта архыыпка кичэллээхтик харалла сытар докумуоннардан булуллан, аабыллан суруллубута кэрэхсэбиллээх.

мунньулла, харалла сыталлар. Билингни туругунаан, архыып докумуоннарыгар источник быһыытынан 36 тэрилтэ аабыллан учуокка турар, ити тэрилтэлэри кытта докумуону бэрээдэктииргэ, мунньууга, харайыыга утумнаах үлэ ытыллар.

Сылга ортотунан 1200-1500 нэһилиэннэ социальнай-правовой ыһытыктарыгар эппиэт архыып ыспыраапкатын быһыытынан онгоһуллар. Сүрүннээн уһайбалар, оттуур сирдэр, дьизуот докумуоннарын бас билиигэ онготторорго сельскэй сэбиэттэр, дьаһалталар уураахтарын ыһыскалара, пенсияҕа тахсыыга үлэ стаһын, хамнас аабыллыытын бигэрэтии буолар.

Олохтоох кыраайы, нэһилиэк уонна нэһилиэннэ историятын үөрэтээччилэр архыыпка кэлэн докумуоннары көрөллөр, аадаллар, бэлиэтэнэллэр. Саамай кырдыаҕас докумуонунан 10 листтээх Бөтүгн нэһилиэгин 1921 сыллааха тохсунньу онгоһуллубут ыһытынан испиһиктэрэ буолар. Элбэх киһи сэнээрен көрөр-ааҕар докумуоннара колхозтар фондара, нэһилиэктэр хаһаайыстыбаннай кинигэлэрэ буолаллар.

Сахабыт сиригэр 35 муниципальной архыып баарыттан, улуспут архыыба үлэ көрдөрүүлэригэр биир инники күөнгэ сылдыар. Харайыыга сытар докумуоннар дьон-норуот туһугар үлэлиэхтээхтэр, ол чэрчи-

21 сыл архыып сэбиэдиссэйинэн Дария Николаевна Сергучева үлэлээбитэ. Сүңкөн улахан кылаатын архыып тэттимнэх үлэтигэр киллэрбит киһинэн буолар. 90-с сылларга Союз ыһылытыгар элбэх тэрилтэлэр, совхозтар эстэн-симэлийэн, ыһыллы-тобуллуу кэмигэр Дария Николаевна сыраалах үлэтин түмүгэ билигин көстөр. Личнэй састаап докумуоннара, дьон пенсияга тахсар стаһын уонна пенсия анаар кээмэйэ сөптөөх буолуутугар бу архыыпка киирбит докумуоннар туһалаах буолар.

11 сыл архивариустанабыт Зоя Романовна Платонова архыып былааннаах үлэтин сүрүннээбитэ уонна докумуоннары сааһылаан-бэрийэн фондальарын чөкөһүтэ билингни үлэҕэ биир куустээх көмө буолар. 2 сыл Илья Гаврилович Лукин сэбиэдиссэйдээбит кэмигэр докумуоннары ситэри тутуу, экспертнэй хамыһыһа үлэтин сүрүннээбитэ төһүү көмө буолар.

12-с сылын Антонина Ильинична Корнилова архыып материалнай-технической баазата сайдарыгар, клиентнэр ыһытыктара кэмигэр хоруйдараныгар таһаарылаахтык үлэли сылдыар. Онтон мин, Мария Николаевна, 2008 с. сэбиэдиссэйинэн үлэли сылдыабын.

Докумуоннары сөптөөхтүк мунньуу, харайыы, туһаныы – бу барыта үлэһит дьонго, улус олохтоохторугар көмө-тирэх эрэ буолар. Тапталлаах Наммыт улдуһун историята кэлэр кэнээски ычакка ууруллан-хараллан туһалыы эрэ туруоҕа.

М.Н. ОХЛОПКОВА, муниципальная архыып сэбиэдиссэй

(С. АРГУНОВ хаартыскаҕа түһэритэ)

**Миигин тэнгээбин
курдук көр**

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Бу сыл ыам ыйын 18-22 күн-нэригэр Брянской куоракка паралимпиаданын күүрүк Россия-таабы үрдүк таһымнаах чемпионатка республикабыт аатыттан Нам олохтоо Иван Гаврильевич Халдеев кыттынна. Кини ыйааһыныгар (75 кг) 10-тан тахса спортсмен күөн көрүстэ. Иван Гаврильевич 465 киилэ ыйааһыны көтөһөн, кыайылыах табыста.

Ол курдук, бу улахан ситиһиитинэн Россия сүүмэрдэммит хамаандатыгар киирдэ уонна Аан дойдутаабы улахан чемпионатка кыттар путевканы на-фараадаланна. Иван Гаврильевич бу үрдүк ситиһиитинэн биер дойдутаахтара уонна бүтүн Сахабыт сиригэр дьонно киэн туттан туран, истигник эбэрдэлиибит! Өссө үрдүктэн үрдүк ситиһиилэри, доруобуйаны баҕарабыт!

Сардана Еремеева

Социальной көмүскэл

ЧУУМПУ КЭПӨТТИИ

Нам улууһугар истибэттэр уопастыбаларын сүрүннээһингэ мунньабы ЯРО ООО и БОГ уопастыба салайааччыта Николаева Любовь Алексеевна ыгытта. Улуууска уопастыба председателинэн А.Д. Слепцова таллыбыт. Истибэт буолан истэр аппаратаһын сылдыар дьон, олох истибэт, саҕарбат инбэлииттэр бааллар. Сурдопереводчик кэлбит, онон көпсөтү чуумпук ааста. Истибэттэргэ 54 киһи испиһэчкэ баарыттан 28-һа кэлэн куоластаата.

Уопастыба ааньа үлэлээбэтэ 7-8 сыл буолла, онон кыһалҕалаахтар саҕа салайааччы А.Д. Слепцова учуокка туруохтун наада, кыһалҕабытын ыйан-кэрдэн биэрэбэ диэн Л.А. Николаева эттэ. Судаарыстыба син техникскэй тэриллэринэн истибэттэргэ көмөлөһөр курдук, ону салайан, ыйан-кэрдэн

биэри кыаллыбат. Бу маньык уопастыбаларга улус салалтата, инбэлииттэр мунньустар кэмнэригэр суолта биэрэн кыһалҕаларын истэ-билэ сылдыбаттара хомолтолоох. Төһө да дүлэй, саҕарбат буолбуттарын иһин, орто дойдуга олохтуттар кыһалҕа элбэх буолла. Ордук кырдыаҕастар истибэт буолуу-лара элбээтэ.

Аппараат диэн техникскэй тэрил, тастан улаатын-наран иһитиннэриэхтээх, ону кулгаабын ньиэрбэт, структура сөп түбэспэт буолуон сөп. Истэр аппарата атыылааччылар рекламаларынан ымсырдан атыылаһынараллар. Кыһалҕалаах ырахан сынаба ылан баран туһаммата баар, бу социальнай кыһалҕа буолар.

**Константин ЕРЕМЕЕВ,
Кыһыл Сыыр с.**

Дьэ кэргэн түһүлгэтэ

**МААНЫ ОЛОХТООХ
ЫАЛ ЭЛБЭЭТИН**

Биһиги үөрэхпит кыһатыгар Дьэ кэргэн оскуолата 2005 сылтан үлэлээбитэ. Манна ыал буолбут уонна оҕолоох устудьуоннарга иллээх-эйлээх, оҕо иитиитигэр ситиһиилэрдээх холобур буолар ыаллары ыгы-ран, ыйга биердэ көрсүһүүлэри, бэсиздэллэри, трениннэри ыгытарбыт.

Ол курдук, «Оро уонна аҕа» республикатаабы күрэхтэһии кыайылыабын Ю.А. Эверстовы, ветеран учууталытын П.М. Степанованы, директору научнай үлэҕэ солбуйааччы Н.А. Слепцованы, коллектив эдэр ыалларын: Анна, Василий Винокуровтары; Анна, Ньюргустан Жирковтары; Елена, Андрей Осиповтары кытта көрсүһүүлэри тэрийиһиппит.

Улууска үчүгэй үлэлээбинэн биллэр Хатын Арыы аҕаларын түмсүүтүттэн К.П. Варламов, Т.Т. Григорьев кыттылаах төгүрүк остуолу ыһыппыт. Суоттуга олоһор төрөппүтү туруктаах дьэ кэргэн Далбар Хотунун, «Бастын тиэргэн» номинацияга тиксипит ыал хаайкатын, кумаабынан кырыян, алгыстаах ойуулары онорор дыкти дьобурдаах Е.И. Иванова-Чыгычаах Кыһын ыгыран, маастар-кылаас ыгытарбыппыт.

Табах буюртутун, кутталын туһунан кэспиритигэр Нам олохтооһун, ытык кырдыаһаһытын Р.И. Миронованы, улуус эмчиттэрин ортолоругар талба талаанынан кыайылыах тахсыбыт В.В. Попованы, акушер уонна психолог идэлээх Л.Т. Обутованы, оҕону сахалыы тыһына иитэргэ сүбэлииригэр омук тылыгар уһууааччыбытын Т.В. Румянцеваны, уус тыллаах, дыкти дьылҕалаах И.И. Дьячковскай - Кыталык Уйбааны, ситиһиилээх олох туһунан, дьоллоох дьэ кэргэни төрүттүүргэ сүбэ-ама биэрэригэр педагогическай үлэ бэтэрэнин, I Хомустаах олохтооһун Г.Г. Алексееваны у.о.а. ыгыран, уопсайдарынан киэһэ 7-8 чаастан көрсүһүүлэри тэрийэриб. Трениннэри ыгытыга улуустаабы психологическай киин үлэһиттэрин: М.И. Кированы, С.М. Заболоцкаяны көмөлөһүннэрэ этибит.

Эдэр дьонго сатабыллаах буолууну көбүлээн, күрэхтэһиилэри ыгытарбыт. 2005 сылтан саҕалаан, «Эдэр ийэлэр», «Эдэр аҕалар», «Здоровая семья – успешное общество» диэн күрэхтэһиилэри ыгыталаабыппыт. «Ыал – аҕатынан» күрэхтэһии быһыл алтыс төгүлүн ыгытылына, саҕаламмыт үлэ үтүө

үгэскэ кубулуйбута улаханньык үөрдөр.

Биччат оҕо иитиитигэр сыстаҕас буоларын туһунан, 2008 сылтан Чиряев аабыларын ыгытабыт. Бу кэмпириэнсийэ сүрүн уратыта – төрөбүт тыл-быгытын ыгытыллар. Быйылгы үөрэх дьылыгар ыгытыллыбыт аабыларбытыгар өрөспүүбүлүкэ 7 улуһунан 103 киһи кытынна.

Уйгулаах олохтоох дьэ кэргэни тэрийи биер сонун үлэтин быһыытынан, 2007 сыл ыам ыйын 15 күнүгэр, лоп курдук 10 сыл анараа өттүгэр, колледж педагог-психологтара уонна фельдшер Л.С. Федорова сүбэлээн баран, ыал буолуу статуһун үрдэтэр сыллаах, «былыргылы» илиинэн суруллубут истиэнэ хаһыатын таһаарыппыт.

Бу хаһыат ааҕааччылар сэнээриилэрин ылбыта сүргэбитин улаханньык көтөхтүтэ, сыһыа хаһыаппыт ис хоһоно кэҥээн, сылга үстэ-түөртэ, ардыгар 5-тэ тахсар буолбута; 2012 сылтан хаһыаппыт «Даадар кымынара» диэн ааттаммыта. Бу аат идеятын «Ыллык» литературнай куруһуок ыалдытара, олохтоох автордар, «Отуу уота» улуустаабы айар түмсүү чилиэннэри: И.А. Буйакин-Ченөчөк уонна Ю.В. Потапов-Саргын биэрбиттэрэ. «Даадар кымынара» диэн литературнай куруһуогу саха тылын уонна литературатын учуутала К.П. Яковлева 70-с сылларга биһиги училищэбытыгар үлэлэтэ сылдыбыта биллэр, маньаха оройуон хаһыатын эрдээктэрэ Н.М. Рыкунов улаханньык көмөлөспүтүн очотооһу устудьуоннар улахан махтаалынан ахталлар.

Истиэнэбит хаһыатын юбилейдаах нүөмэригэр бастакы нүөмэрибит матырыйаалларын хат сөргүтэн бэчээттэтибит; бу ыйга буолбут бэлиэ тэрээһиннэри, Маай быраһыныньыктарыгар кыттыбытын, устуоруйа чаччыларын, бу ыйга төрөбүт суруйааччылары, 100 сылын туолбут народнай учуутал М.А. Алексеев тустарынан сырдаттыбыт; тыыл бэтэрээннэрин, ыам ыйыгар төрөбүт үлэһиттэригэр эбэрдэлиибит; олонхонон интэриһиргиир ыгыттарбытын билиһиннэрдипит; «Хоһоон хонуутугар» диэн үлэһиттэр түмсүүлэрин чилиэннэрин хоһуйууларын (Л.И. Корякина-Хаар Эбэ, Д.М. Романова-Силлээх Сэгэйэ, Т.В. Румянцева, З.Д. Понохова) дьон дүүлүгэр таһаардыбыт.

**Прасковья Байанова,
Тамара Румянцева,
Намнаабы педколледж**

Нам улууһун инбэлииттэрин обществота 2017 сылга ылым-мыт былаанын быһыытынан ыгытыллыахтаах үлэтин салҕаан ыгытар. Төһө кыалларынан доруобуйаларынан хааччахтаамыт элбэх дьону хабаан, дьизтэн, соҕотохсуйууттан таһаарар сыалтан общество ыгытар тэрээһиннэрин нэһиликтэри уларыта сылдыан ыгытар. Ол курдук, республикабыт күнүн өрөбүлүн аахсыбакка туран, биһиги обществобыт XV улуустаабы спартакиадаһын I Хомустаах нэһилиэгэр саҕа, киэн спортсаалатыгар 8 нэһилиэк толору састааптаах кэлэн 7 көрүнгэ күрэх киэн араҕаны хабаан аастыта биһигини үөргэ, астыннарда. Быйылгы спартакиада кыайылыабын I Хомустаах инбэлииттэрин хамаандата буолан, көһө сылдыар кубок хаһаайттарынан ааттанылар. Спартакиада күрэхтин көрө-истэ, уопут атаһа Уус Алдан улууһун Сыырдаах нэһилиэгин инбэлииттэрин обществотын председателэ З.Д. Петрова кэлэн күрэх тэрээһинин устан, хаартыскаҕа түһэрэн, күрэхтэһээччилэргэ интервью ылан барда.

Муус устар 20 күнүгэр Хамадатта нэһилиэгин Ыһытыах сайылыгар улуустаабы аҕа күрэхэ элбэх көрүнгэ күрэхтэһиилээх тэрээһин эмиз бэрт сэргэхтик ыгытылына. Итии сылабарган чэй иһэн, сааскы сибээһэй салгыһына сынньанан, кыайыттар бириис ылан иһии тууурдаах, астынан-дуоһуйан тарҕастытара. Түөрт түһүмэхтээх эстафетаҕа нэһиликтэринэн 5 хамаанда турда. Күрэхтэһээччилэр хайыһарынан сүүрэн, онтон 10, 12, 15, 20 мм тоһоһону маска сайан киллэрэн, ол кэҥнэ сылык таба ытан бары биригэ финишкэ кэллилэр. Манна саамай түргэн, күүстээх, кырабы харахтаах хамаанданан Хатын Арыы инбэлииттэрин хамаандата (предс. М.С. Чирикова) ааттанан бастаата, иккис Модут хамаандата (предс. С.И. Сивцев), үһүс Нам хамаандата (предс. Е.А. Андросова).

Олуньуга Модут нэһилиэгэр улуустаабы бильярд күрэхтин обществоту председателэ М.С. Иванова эр дьоммутун Аҕа дойдуну көмүскээччилэр күннэринэн,

**КҮРЭХТЭРИ
КӨТҮППЭППИТ**

күрэххэ куруук кыттар Лука Семеновиһы 60 сааһын туолбут үбүлүөһүнэн эбэрдэлээн аспыта. Бильярд күрэхэр сурутууга кыттар киһи ахсаана элбээн (53 кыттааччы) кыттааччылар бириэмэнэн хааччахтаах оонньоотулар. Чемпионунан 18-50 дьылы саастаахтарга А.Д. Попов (Модут) буолла, иккис миэстэ И.П. Охлопков (Нам), үһүс И.Д. Федоров (I Хомустаах) буоллулар. 50-тан үөһэ саастаахтарга бастакы И.И. Сивцев (Модут), иккис Г.И. Семенов (Хатын Арыы), үһүс Я.П. Никитин (Хамадатта). Күрэхэ Бурнашев Валерий Васильевич уонна Слепцова Прасковья Юрьевна судуйалаан, иилээн-саҕалаан ыгытылар. Бу манан көрдөхө, Модут нэһилиэгин олохтоохторо (инбэлииттэрэ) бильярдка үчүгэй дьарыктаахтара көстөр. Күүстээх анардары эбэрдэ кэнниттэн, дьахталларга хамаанданан эмиз иккис остуолга бильярдка күрэх түмүгүнэн, Нам кэрэ куолары хамаандата бастаан табыста.

Маньы таһынан, биһиги спортсменнарбыт республикатаабы күрэхтэргэ актыыбынайдык кыттан бириистээх миэстэлэргэ тиксэллэрин үрдүк ситиһиилээх, көрдөрүүлээх кэллэлэрин бэлиэтээн ааһар оруннаах. Ол курдук, кулун тутар саҕалааньытыгар илии-атах эчэйиилээхтэр ортолоругар теннискэ республикатаабы күрэххэ биһиги спортсменнарбыт Л.В. Собакина иккис миэстэ, Н.Н. Новгородова уонна В.В. Никифоров үһүс бириистээх миэстэлэргэ тигистилэр.

Ити күрэх кэнниттэн, Үөһэ Бүлүү улууһугар ыгытыллыахтаах Манчаары ооньууларыгар кыттар иһин путевка былдыһар күрэххэ биһиги хабылыксыттарбыт Ф.Н. Миронова уонна 85 саастаах спортсменмыт Е.И. Петров баран кытыннылар. Күүстээх күрэххэ киирсэн Нам улууһугар путевка ылан кэллилэр. Кулун тутар 24-26 күннэригэр республикатаабы олон эрэн

волейболга кыттан 16 хамаандаттан 5-с миэстэ буолан, республика 10 күүстээх хамаандаларын иһигэр киирэн чистээнэн кэллилэр. Ити күн республикатаабы оҕо спартакиадага буолан ааста. Манна биһиги оҕолорбут Винокуров Жени сытан эрэ аньыныга иккис миэстэ, Ядреев Айсен көлөөскөнөн сүүрүүгэ уонна бочка күрэхтэргэ бастакы миэстэни ылан кыайы-хотуу өрөгөйдөөх кэллилэр.

Кулун тутар 28 күнүгэр республикаҕа биллэриллибит ыччат сылыгар аналлаах инбэлиит ыччат республикатаабы фестивала буолан ааста. Манна биһиги улууспутун Осипова Аурика «Бэлэхтэ эн миэхэ» диэн ырыанан, Никонов Витя «Кэриэстээн Максими» хоһоону ааһан 3 степенээх дипломна аатын ылла. Фестиваль чэрчитинэн инбэлиит ыччат оҕоһуктарыгар быыстапка тэриллибитигэр, Нам улууһун эдэр инбэлииттэрин оҕоһуктара бастакы миэстэҕэ табыста.

Муус устар 9 күнүгэр инбэлииттэр ортолоругар бильярд республикатаабы күрэхэ буолан Нам улууһун чиеһин көмүскүүр чие В.В. Никифоров, А.Д. Попов, С.И. Сивцев (Модут нэһилиэгэ) тигистэ. Уопсай ыарыынан хааччахтаах дьон ортолоругар элбэх, сытыы күрэх түмүгүнэн биһиги бильярдиспыт Сивцев Семен Иванович иккис миэстэни ылан, республикаҕа аата ааттанна.

Муус устар 16 күнүгэр диалытаахтарга уонна трансплантываннай инбэлииттэргэ аналлаах дартска иккис республикатаабы спартакиадага И.Д. Федоров төрдүс, Р.Г. Дьячковская (Нам) иккис миэстэ буоллулар. Дуобакка А.М. Сивцев (Бөгүн) үһүс, хамаанданан пионербол ооньуутугар үһүс миэстэлэри ылан, өссө да улахан күрэххэ күүстээх хамаандалары кытта күөн көрсөр кыахтаахтарын көрдөрөн кэллилэр.

**Т.М. БУГАЕВА,
Намнаабы инбэлиит
обществотын председателэ**

Озо көмүскэлин Күнүгэр

Былыр-былыр биир кутуйах озорбута эбитэ үһү. Биирдэ кини ойууртан дыһэлээн испит. Арай, эмискэ кинини кырынаас экирээпит. Кутуйах нэһиилэ дулба анныгар киирэн, тыһынаах хаалбыт. Салгыы баран истэҕинэ, аны солондо сиэри гыммыт. Кутуйах силс анныгар киирэн быһааммыт. Онтон киистэн кыл-мүччү куопшут. Дьиэтигэр кэлбитэ, хороонун таһыгар саһыл кэтэһэн озорор эбит. Кутуйах ыалын хороонугар куотан истэҕинэ, саһыл кини кутуругун быһа ыстаабыт.

КЫНАТТААХ КУТУЙАХ

Кутуйах ыалыгар киирэн ытаабыт: «Тоҕо миигин кыыллар бары сиэри гыналларый?» Уоскуйан баран, таһараҕа барбыт. Тийиэн эппит: «Миигин кыыллар бары сиэри гыналлар, күнү быһа куотан таһсабын. Миэхэ баһаалыста кынатта биэр». Онуоха таһара эппит: «Мин көтөр кынаттаабым олус элбэх, халлаанга баһаттар. Онон эйиэхэ кынат биэрбэппин». Онуоха кутуйах ытаабыт: «Мин күнүс көтөрдөргө мэйһидээбэккэ эрэ, түүн эрэ көтүөм» диэбит. Таһара дьэ сөбүлэспит: «Түүн эрэ көтөр буоллаххына, кынат биэрэбин». Онтон ыла кутуйах кынаттааммыт уонна түүн эрэ көтөр буолбут.

Уйгулаана АРГУНОВА, I Хомуустаах орто оск., I-кы кыл.

«Ньургуннар»

(«Кэскил» уһуяан «Чуораанчык»

бэлэмнэни бөлөх оҕолорун тэттик хоһоонноро)

Саас аайы тыллар,
Күөх хонуубун симиир
Ньургунун барахсан
Кэрэҕин даҕаны.

Никонова Эмилия

Тон буору тобулан
Ньургунун үүммүт.
Кэрэ да сибэккени,
Ийэбэр бэлэхтиэм этэ мин.

Григорьев Стасик

Саас кэлэн,
Айылдаҕа тахсан
Кыраһыабай сибэккени
Ньургунуну көрөн
Олус дин үөрдүбүт.
Ньургунуну үргээбэппит,
Кинилэри харыстыбыт.

Халдеев Руслан

Ньургуннар, ньургуннар
Кыраһыабай сибэккилэр.
Саас эрдэ үүнэллэр,
Саһархай өгнөөхтөр.
Тымныттан куттамматтар,
«Тонгор» - диэни билбэттэр.

Находкин Марьян

Кыраһыабай сибэкки,
Ньургунун сибэкки.
Тымныттан толлубат,
Саас аайы тыллан
Сир ийэбитин симиир!

Семенова Карина

Наһаа кыраһыабай,
Наһаа намчы,
Наһаа кэрэ -
Ньургунун сибэкки!

Килбасов Арсен

Сахам сири
Маанылаах сибэккитэ,
Маннайгы сибэкки
Ньургунун буолабын.
Нуоҕайан-нускайан
Үүммүттэрин, кэрэлэрин.

Хохолова Айыллаана

Наһаа кыраһыабай,
Ньургунун сибэкки.
Элбэх араас ньургунун
Күөх хонууну киэргэтэр,
Дьон сүрээтин үөрдэр.

Слепцова Күннэй

Тон буору тобулан
Саас аайы үүнэр,
Нарын-намчы,
Кыраһыабай кыыс курдук,
Ньургунун барахсан
Үөрдөҕүн барыбытын.

Гуляева Айисена

Сири-дойдуну симээн,
Айылдаҕаны киэргэтэн,
Тон буору тобулу көтөн
Үүнэр эбит ньургунун.
Нарын-намчы сибэкки
Ньургунун барахсан,
Эйиигин олус таптыбыт.

Сивцев Арылхан

Ньургунун кэрэ,
Ньургунун үчүгэй,
Ньургунун хорсун,
Тымныттан куттаммат.
Харыстаан, ньургунуну!
Үргээмэн кинини.

Новгородов Андрей

Хорсун сибэкки
Хаар анныттан тахсан
Хонууну киэргэппит.
Харыстаан, харыстаан
Ньургунун сибэккени.

Охлопков Алгыс

Саһархай дьүһүннээх
Ньургунун үүммүт.
Кып-кыра күнү санатан
Хонууну киэргэппит.
Ньургунун наһаа мааныгын,
Ньургунун кыраһыабайгын.
Ньургунуну таптыбыт,
Ньургунуну харыстыбыт.

Колодезникова Амелия

Ньургунун сибэкки
Нарын-намчы,
Тымныттан куттаммат.
Кып-кыраһыабай
Ньургунуннар хонууну ки-
эргэтэллэр.

Тарбахов Эркин

**Анна Петровна Шадрина,
5-с №-дээх «Кэскил»
уһуяан иитээччитэ**

Уйулда эйгэтэ

**ХОРУЙУ ЭРЭЙБЭТЭХ,
ХОЙУТААБЫТ ТАЛТАА**

**ТАПТАЛ СААҤЫ БИЛИММЭТ
ДИЭХХЭ СӨБӨ ДУУ?**

А.К.-ба

Доворо сүппүт туруйа
Тоҕус сүл турууктуур диһиллэр,
Сүрэби сүдүүтэ таарыйы
Сүүрбэ сүл сүппэт эбит.

Үрүмэччи көтөрүңү
Үчүгэйкээн бэйэбин,
Күөрөгэйи көрүттүңү
Көрдөхпүнэ үөрөрүм.

Арылыччы көрө-көрө
Аттыбынан аастаххына,
Туттуммакка, кыатаммакка
Тута, кууһа сыһабын.

Уһун сыллар онтон ыла
Устан, сыллан аастылар.
Сүгүрүөй санаабытым
Сүрэхпиттэн сүппэттэр.

Күлэ-үөрэ олонор
Көрө түһэн ыллаххына,
Утаппытты, куоспунтуу
Уураан ылаах курдукпун.

Иккиэйэбин көрсүһөр,
Ирэ-хоро кэпсэтэр
Түгэн, төрүөт кестүө дуо?
Ону миэхэ этиэн дуо?

Сылаанньытар сылаастык
Сыты тылы этэрин,
Хапсаҕайдык намыһыннык
Хаайа харда биэрэрин.

Эппэт, үөрбэт буоллаххына
Эстибиккэ ааһыным,
Көрбөт, күлбэт буоллаххына
Күлүк курдук сананым.

Сүрэхпинэн киирэннэр
Сүһүрдэргэ дылылар,
Курдат куоһуу сайаннар
Куппун кууһар курдуктар.

Сүһүөх ыарыыр, кырдыар да,
Сүрэх, санаа иэйиштэ
Сөбүөрүөйүөм кэриэтэ
Сөбүмэрдик күөдүөйдэ.

Сүрэх чаччы чарааһан
Сүктэр кыыска маарыннаан
Кэмчиэрийэр, туттунар,
Кэлтэй кэтиир, мунҕанар.

Кырыа хаарым элбээхтээн
Кырдыан, быстан да баран,
Талба, нарын бэйэбин
Тапты, саныы сылдыһабым.

Манна бастаан кэлбиккин
Маннай көрөн бараммын,
Көрдүү, саныы сылдыһарын
Көрбүт курдук санаабытым.

Аһан биэрбэт абыланг
Арахсыбат өйбүттэн,
Аһын кынат албын түчүл
Аһымыр уубун түчүк түчүн.

Эдэр, эйэбэс бэйэбин,
Көстөр көрсүө көрүңгүн
Кэрэхсиirim, сэргиirim,
Кэлтэй кэтиир буоларым.

Саатар биирдэ астыктык
Сэһэрэһэ түстэрбин,
Биитэр биирдэ сэмэйдик
Кууһан, уураан ыларбын.

Сангараргын, күлэргин,
Сардангалы кыһаргын
Астынарым, хайгыырым,
Ахтыбытты көрөрүм.

Туналылар туус манган
Куба ууга устарыны
Талы-толуу бэйэбин
Таптаатыннар миигиниин.

Мичилий мичээрди,
Минныгэстик көрөгүң
Дьүкээбилгэ, сарыалга
Дьүөрэлирим, тэнгиirim.

А.И.С.

Бу хоһоону Хатырык орто, аҕам саастаах дьонно бэркэ билэр, өйдүүр киһилэрэ, фронтовик, педагогическай үлэ ветерана А.И.С. (аатын толору эпэтим сөп буолуо, баҕар, дьонно сөбүлүөхтөрө суоҕа) миэхэ анаан өссө 1965 с. суруйбут эбит, ону... 1985 с. тиксэрбитэ. Итиччэ өр илдьэ сылдьан бараан, кэлин ыалдьан, мөлтөөбүтүн билинээхтээн буолуо, ЛГО-ба Людмила Николаевна Поповальын үлэлии сырыттахпытыва, Атамайга, үгэһинэн велосипедынан кэлээхтээбитэ.

Кыратык аҕан истэҕинэ: «Аата, бу ошонньор, эчи сүрүн» эрэ диэбитим, наһаа соһуйбутум, онтон атын туох да сибикки суоҕа. Хата, ыалынан убаастаһан бырааһынныктарга ыалдыттарбыт, кэргэнинэн А.Н. олус тапсар эҥибит, чаччы үтүө, олус сэмэй киһи этэ.

Аны туран сыанкаҕа өрүү бииргэ алтыһарбыт, ол тухары тугу эмэ сэрэйэр төрүөт биэрбэтэҕэ. Былыргы дьон барахсаттар кээнэнэрэ, сэмэйдэрэ сыттаҕа. Билигин бэйэм сааһыраан, мөлтөөн, ахсаан олонор сөбүбүн, «ама мин туспунаан итинник нарын, кэрэ тыллар суруллубуттара дуо?» диэн. Чаччы күүстээх, истин ийии, эбиитин талаан түмүллүбүт айымньыта диэммин бэчээттэтиһибин диэн быһаардым.

Соһуйуом иннигэр, хаһан да кинини түһээн көрбөтөх бэйэм, соторутааҕыта түүлбэр көрдүм. Эргэ кыра оскуола көрдүөрүгэр көрсө түһээт үөрэн кууһан ылла уонна сүүспүттэн сыллаата. Арааһата, бэчээттэтэр буолбуппун сөбүлээтэ быһыылаах дьон тойоннооммун бу суруйа олоробун.

Хата, быраатым курдук саныыр коллега Александр Дунаев бу хоһоонно мелодия айан, ырыа онорон саатар бэйэм ылыы сылдыһам этэ. Махталым арай ол буолуо эбитэ дуу?

А.К. РОМАНОВА, Дьокуускай

Нам оройуонугар сэллэги утары сулууспа тэриллибитэ 75 сыла

Бам ыйын 5 күнүгэр Нам оройуонугар 1946 сылтан сэриг кэннэ, сэллик ыарыы күүскэ тарҕанан өлүү-сүтүү олус элбэ-эбит кэмнэригэр, бу ыарыыны утары тэрээһиннээх, геройдуу үлэни саҕалаабыт дьонтон биридэстэрэ, Нина Гаврильевна Корякина 100 сааһын туолла.

Нина Гаврильевна 1917 с. Мэнэ Хагалас Наахаратыгар иккис оҕонор төрөөбүт. Дьиннээх төрөөбүт сыла 1920 сыл эбит. Паспорт ыларыгар метрикага суох буолан, 1917 сылга төрөөбүт диэн суруллубут. Ийэтэ эрдэ өлбүт, атата «Холбос» тэрилтэҕэ үлэ-лээбит. Нина сытыы, үөрэҕэр үчүгэй буолан, Дьокуускай куо-

чумнарыгар табанан, атынан айаннаан ыарыһахтарга сунал көмө оҕороро. Тустаах үлэтин таһынан үөрэхтээх, эдэр киһи общественной үлэни толороро. Ол курдук, сэригэ көмө нэһилиэнньэттэн таанка оҕоруутугар үп хомуйбуттара.

Эдьигээнгэ үлэли сыл-дьан, партия кэккэтигэр кири-

биригээдэнэн сылдьалара. 1947 сылга диэри сэллик утары эмп суох буолан, Нина Гаврильевна тыҥа бүүрүһүнүн иһинэн уонна ис иһигэр салгыҥ киллэрэн (поддувание) эмтиир ньыманы үчүгөйдик баһылаан, элбэх киһини өлөртөн быһаабыта. Итинник ньыманан сэлликтэн хааннара барарын тохтотор этэ, тыҥа бааһа үтүөрүгэр көмөлөөх этэ. Ити ньымалар: искусственной пневмоторакс, пневмоперитонсум, билигин да элбэхтик туһаныллар.

Нина Гаврильевна кэпсири-нэн, оройуонга сэллик күүскэ тарҕанан 15 куйока тийибэт этэ. Элбэх киһи өлөр этэ, ордук оҕор-лор менингиттэн сылга 10-15 оҕо-

остарын үрдүкү тэрилтэлэргэ туруорсан, быһаарсан этиилэри толору ситиһэрэ. Нэһилиэнньэҕэ, ордук доруобуя харыстабылын тизмэтигэр бэсидэлэри, дакылааттары оҕорон, тустаах үлэти-гэр үгүс көмөнү, өйөбүлү ыла-ра.

Кини киэн билилээх, уопуттаах, дэгиттэр сатабыллаах, рентгенолог, клиницист, уустук медицинскэй процедуралары са-тыыр, ыарыһахтарга олус үчү-гэй сыһыаннаах, үлэҕэ кытаанах ирдэбиллээх, хайа да быраас-тан итэҕэһэ суох буолан, ыары-һахтар кинини убаастыылара, астыналлара. Нина Гаврильевна Нам оройуонун 3 көлүөнэтин эм-тэн, сэлликтэн сэратии оҕорон (профилактика), сүүһүнэн киһи

өйдүүр буолуохтаахтар. 30-40-с сылларга интеллигенция, учуу-таллар, культура үлэһиттэрэ уода сэлликкэ элбэхтик хапта-раллара. Улуус Ытык киһитэ, үтүөлээх үлэһит, оройуонга улаханлык убаастанар Георгий Ильич Кривошапкин Нина Гаврильевнаҕа эмтэммит, кини үлэтин хамнаһын билэр, сыа-налыыр киһи, Нина Гаврильев-

ОЛОҔУН ДЬОНҔО АНААБЫТА

рат оскуолатыгар үөрэммит. Сэт-тис кылаас кэнниттэн фельдшер идэтигэр ЯФАП-ка үөрэммит. Үөрэҕин бүтэрээт, баара-суоҕа 17 саастаах кыһы ыраах хоту Аллайыаха оройуонугар фельдшеринэ үлэлэтэ ыталлар. Оччолорго медицинскэй үлэһит тийибэт буолан, Нина хирург, гинеколог у.о.д. специалист үлэлэрин соҕотон толорго тийэрэ. Сытыы, өйдөөх, бары-га бары састаас, сатабыллаах буолан, толлон турбакка, сунал көмөнү: «кесарево» нөҕү оҕону төрөтүү, аппендицит операция-ларын у.о.д. оҕорбуттаах. Инньэ ғынан, бу оройуонга үлэлиир кэмигэр төрүүр дыахтар, кыһыл оҕо өлүүтүн таһаарбатах. Кеса-рево нөҕү төрөөбүт оҕо улаатан, кэлин Нина Гаврильевнааахха кэлэ сылдьыбыт.

1940 сылга Москваҕа меди-цинскэй институтка үөрэнэ ба-рар. Биир сыл үөрэммитин кэн-нэ, сэри буолан, атата төттөрү ыныттаран ылар. Кэлин баран, сэрии сылларгыгар Эдьигээн оро-йуонугар үлэлиир. Онно 5 сыл түптээн утуйбакка, булчуттар

битэ. Үчүгэй үлэтин бэлиэтээн эдьигээннэр «За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941-1945» мэтээлинэн наҕараадалаабыттара. Обком 1 секретара И.Е. Винокуров кэлэ сылдьан, Саха сиригэр сэллик ыарыы аһары элбээбиттэн оройуон салалтатыгар туруор-сан, Нина Гаврильевнаы Дьо-куускайга «ускоренные курсы по борьбе с туберкулезом» үөрэттэ-рэллэр. Оччолорго сэллиги утары үлэҕэ кыахтаах, билилээх, бас-тын медицинскэй үлэһиттэри ыталлара.

1946 с. 26 сааһыттан Нина Гаврильевна Нам оройуонугар сэллиги утары үлэҕэ анаар. Райком бюротун уурааҕынан Нина Гаврильевнаны тубпун уонна Арыы Кыһыннарбыкка туббалыһа сэбидиссэинэн аныыллар. 1949 с. тубпуну туб-диспансерга уларыттылар.

1949 сылтан рентгентаппа-рат кэлиэбиттэн, Нина Гаври-льевна, рентгенологунан үлэ-лээн, сэлликтээбит ыарыһах-тары булууга нэһиликтэринэн хоно-сүгэ сыарҕалаах атынан

өлөр этэ, тыһынаах да хаалан ин-бэлиит буолар этилэр. Элбэх оҕо унуох сэллигинэн ыалдьар этэ. Бу үлэлэргэ эдэр эмчит төһөлөөх хараастыыны тулуйбута бу-луой! Бэриниллээх үлэтин сыа-налан 1952 с. «За трудовое отли-чие» мэтээлинэн, 1955 с. Үрдүкү Сэбиэт президиумун Бочуотунай грамотатынан наҕараадаланар.

1956 с. И.Е. Винокуров Нам-на 25 куйокалаах типовой туббалыһа туттарар. Сага тутуу буолан ситэрilibтэҕэ, тийибэтэ үгүс этэ. Нина Гаври-льевна сэбидиссэи, коммунист быһыытынан сүүрэн-көтөн, кэп-сэтэн, матырыйаалы, үлэһити булан-талан сүүрбүтэ-көпүтэ, элбэх сыратын биэрбитэ. Оччо-лорго кини 36 саастааҕа.

Нина Гаврильевна оройуон общественной олоҕор актыбын-найдык кыттыбыта. Райсовет, сельсовет депутатынан хаста да талыллан, райком чилиэнинэн, районнай балыһаҕа партком председателинэн, солбуйаач-чытынан талыллан, үлэлиир кэмигэр нэһилиэнньэ олоҕун-дьаһаҕын, культура боппуру-

махталын ылбыта. Киһи быһыы-тынан аһары сэмэй, үрдүк куль-туралаах, үлэни үрдүктүк тутан үлэлиир, эрчимнээх, салайар дьобурдаах, дьону көбүлүүр, үлэни былааннаан үлэлиир буол-лан, улууска сэлликкэ хаптарыы намтырыын ситиспитэ.

1973 сылга «Отличник здра-воохранения СССР» бэлиэнэн, 1977 сылга оройуон Бочуоттаах олохтооҕо бэлиэнэн, Кыайыы үбүлүйдээх мэтээллэринэн наҕараадалаабыта. 1975 сылга тыыл ветерана буолбута, элбэх араас таһымнаах грамоталары ылбыта. Нина Гаврильевна 1978 сылга үлэлээн бүтүтэ.

Хомойуох иһин, бэйэтин тус олоҕун оҕостубакка хаалбыта. Кыыс оҕону иитэн атаҕар туру-орбута, медсестэрэ идэлээх, элбэх оҕо ийэтэ, эбэтэ буолбута. Кыһа доруобуя харыстабы-лыгар үһүннүк энкилэ суох үлэ-лээн, билигин пенсияҕа олорор. Нина Гаврильевна олунньу 21 күнүгэр 2001 сыллаахха 81-84 сааһыгар олохтон барбыта.

Билигин 80-90 саастаах дьон үксүлэрэ Нина Гаврильевнаны

на аатын диспансерга ингэрэргэ диэн этиилээх этэ. Бука кини үлээннээхтэрэ да итинник са-наалаах буолуохтаахтар. Ол мин өйбөр-санаабар түһэн хаалбыт.

Онон биниги коллективтыт Ленскэй нэһилиэк дьаһалта-тыгар саҕа үөскүүр уулуссаны кини аатынан ааттыыры туру-орсара оруннаах. Сэллик курдук уодаһынаах, сахалары имири эһэ сыспыт ыарыыны кытта ге-ройдуу охсуспут киһи аата ум-нуллубакка, урукку сэрии кэм-нэригэр уонна кэниннээҕи олох-пут ыар историялара умнууга хаалбата буоллар.

К.Н. ШАМАЕВА,
РФ доруобуйа
харыстабылын туйгуна,
улуус Бочуоттаах
олохтооҕо

Ийэ дойдубар сулууспалыбын!

Урукку Советскай Союз си-рин изинэн саамай бөдөҥ госу-дарство буолан, 14 атын дойду-лары кытта кыраныссата 60 тыһ. километртан тахса уста-лаах этэ. Итиннэ кириэр Хотугу Муустаах океан (13 мөл. кв. км.) кытылынан сытар 7350 кило-метрдаах кыранысса (арыыла-ры кытта 11 тыһ. тахса км.) 1967 сыллаахха диэри пограничной сулууспата суох турбута. Ону ту-һанан, тас дойдулар разведчи-тара кистээн кириэр түбэлтэлэрэ элбээн барбыта.

Онон ити сыл олунньу 4 кү-нүгэр тахсыбыт ССКП КК туса-таах уурааҕар олобуран, «Ар-ктической» диэн ааттаан туспа пограничной этэрээти тэрийэргэ соруудах бэриллибитэ. Бам ыйын 5 күнүгэр командир уонна офи-цердар бастакы бөлөхтөрө кэлэн, Воркута (Коми АССР) куоракка чопчу тэрийэр үлэ саҕаламмы-та. Онтон ыам ыйын 22 күнүгэр Хотугулуу-Арбаангы уонна Арбаангы пограничной оку-руктартан бастакы 209 ыксал-лаах сулууспалаах пограничник аҕалылыбыта.

Алтынны 9 күнүгэр Хоту-гулуу-Арбаангы окуруктан өссө 203 пограничник кэлбитэ. ССРС КГБ-тын председателэ Ю. В. Андропов бирикээһинэн, ыам ыйын 22 күнэ Арктической пограничной этэрээт төрүттэм-мит күнүнэн бигэргэтиллибитэ. Эһилигэр эмиэ ити күнүгэ этэ-рээт командира В. П. Булыгин (бастаан 2218 №-дээх байыаннай чаас этэ) саҕа бойобуой былааҕы илиитигэр ылбыта. Быйыл ыам ыйын 22 күнүгэр Арктической пограничной этэрээт тэрилли-битэ лоп курдук 50 сыла буолла.

Бу хотугу кыраныссага ССРС-ка кириэр РСФСР иһи-нэн сылдьар республика, кырай уонна уобаластар сирдэрэ кири-рэллэр этэ, ол иһигэр Саха АССР сирэ (Аллайыаха, Анаабыр, Булун, Аллараа Халыма уон-на Усуйаана) араҥачыллара.

Онон да буоллаҕа, саха бастын уолаттара талыллан, ити ар-ктической кыраныссаны хара-быллааһынна уонунан сыллар усталарыгар килбиэннээхтик сулууспалаабыттарын туһунан биллэр. 1971 сыллаахха саас-кы ыңгырыга хабыллан, Саха сириттэн аан бастакы бөлөххө элбэх уол тийэн, саҕа этэрэ-эксэ сулууспалыыр суолу тэлэ аспытара, сахалар арктической сулууспаҕа сатабыллаахтары аан бастаан көрдөрбүттэрэ.

Ол иһигэр Хатырыктан Ва-сильев Петров, Фрунзеттан Мат-вей Матвеев, Намтан Андрей Тарасов бааллар этэ. Кинилэри кытта биригэ билигин СР Опе-ра уонна балет государственной театрын кылаабынай режиссера, СР үтүөлээх артыһа Прокопий Неустроев сулууспалаабыта.

Ол саҕана этэрээт атаҕар са-

АРКТИКАТААҒЫ ПОГРАНИЧНАЙ ЭТЭРЭЭТ 50 СЫЛЫГАР

на туран эрэр этэ, үгүс объектар саҕа тутулан эрэллэрэ, кэлин техника даҕаны элбээбитэ. 1977-79 сс. саҕана үксүгэр сиринэн «ГАЗ-66» а/м кытта ГТС-тар, муораҕа «1710» сериялаах катер-дар, авиаэскадрильяҕа «Ми-8» вертолеттар туһаныллар этилэр. Этэрээт бары өттүнэн хааччыл-лан, штабтан ураты, толору ула-хан үөрэтэр киин, остолобуой, комзвод, ОБО, элбэх ысқылаат, гараж, бэйэ свинофермата у.о.д. а. баар буолбуттара, «Пограничник Арктики» диэн хаһыат тахсара, ансамбль сэргэхситэрэ.

Арктической этэрээксэ Саха сириттэн тыһыынчанан ааҕыл-лар киһи сулууспалаабыт эбит буоллаҕына, Намтан хас эмэ сүүс эдэр дьон дойдубуларын ытык иэстэрин толорон, полярнай эй-гэҕэ кириэр тыйыс кыранысса-саҕа туйгуннук сулууспалаа-быттара. Этэрээт салалтата саха уолаттарын хайдах эрэ туспа ту-тан, үрдүктүк сыаналыыра үгэс буолбут этэ.

Холобур, ытар сиргэ буурҕа

да кэмигэр саха погранични-га Калашников автоматынан үс сыанаҕа ыппыт буоллаҕына, үөрэтэр застава командира уо-лу туруоран баран кини хайдах ыппытын ырыта да, эбэтэр мөҕө да барбат этэ – «Садись, ты не якут» эрэ диэн хомойбутун бил-лэрэрэ – үөрэтэр застава капи-тана Виктор Киенко бэйэбэр этэн турардаах.

Арктической этэрээксэ сулу-успалаабыт ыччаттар сахаларын сиригэр да кэлэн баран, норуот хаһаайыстыбатын үгүс эйгэлэ-ригэр таһаарыылаахтык үлэ-лииллэрэ, онтон сорохтор госу-дарствоҕа уонна обществоҕа кут-тал суох буолуутугар аналлаах сулууспаҕа үлэли кириллэрэ, үгүс ситиһилиэнэллэрэ. Холо-бур, Намтан биниги үһүө буолан 1977 сыл күһүнүгэр ыңгырыл-лан тийибипит. Мин Прокопий Колесовтыын Нам салиэнньэ-титтэн, Петр Зырянов Үөдэйтэн этибит. П. Колесов өр кэмгэ КГБ-га, онтон П. Зырянов МВД-га су-лууспалаан ветеран буолбутта-

ра, билигин иккиэн полковник званиелаахтар.

Арктической пограничной этэрээксэ 70-с сс. сулууспа-лаабыттар Намтыгар кэлэн баран, ыам ыйын 28 күнүгэр көрсүһөн сулууспалытын ах-тан байыаннай көрүнгөргө кү-рэхтэхэр үтүө үгэстэммиппит. Онтон кэлин атын этэрээттэргэ сулууспалаабыттар кытыһан барбыттара. Биир бастакынан суруналыыс идэлээх, «Энсиэ-ли» хаһыах эпипэтигэр секретар-а И.Е. Сивцев кэлбитэ. Бастаан утаа эдэрчи пограничника-ры түмсүүбүтүгэр чугаһаппат этибит. Военкомнарбыт ол са-ҕана бинигини кыахтарынан өйүүллэр этэ, ордук А. А. Ершов саҕана строевойтан саҕалаан ба-ран, ОЗК-ға тийэ элбэх күрэх-тэһи буолан ааспыта.

Билигин улууспутугар ССРС уонна РФ пограничнай сулуус-патын хас да этэрээттерин вете-раннара түмсөн «Пограничник» диэн байыаннай-патриотиче-скэй кулууптаахпыт. Уонча сыл

устата кулууп чилиэннэрэ күн-нээҕи олохпутугар бэйэ-бэйэ-битигэр көмөлөсүһөн, погранич-ник күнүгэр байыаннай-при-кладной көрүнгөргө көхтөөхтүк куоталаһан, улууспутугар об-щественной бэрээдэги араҥач-чылааһынга бэйэ транспорһан ДНД тэринэн тахсан, оскуола-ларга иитэр-өйдөтөр, байы-аннай-патриотической үлэни ытытабыт, общественной уонна производственной олох үөһүгэр билигин даҕаны сылдьабыт. Ку-лууп бастакы салайааччытынан Н.Э. Дьячковскайы талыппыт.

Билигин улууспут ветеран пограничниктарын Сүбэтин ос-куолаҕа өр кэмгэ начальнай ба-йыаннай бэлэмниини үөрэтин ыппыт, гимназияҕа үлэлиир ст. лейтенант В.Д. Сокольников са-лайар, кини солбуйааччытынан Бөтүгн нэһилиэгин биир көхтөөх ветерана Р.А. Марков үлэлиир. В. Сокольников үөрэнээччиэ Афанасий Марков Россия ФСБ-тын Москваҕаҕа пограничной институтун бүтэрэн, билигин ФСБ-га ситиһилээхтик үлэли сылдьар.

Быйыл эмиэ ыам ыйын 28 кү-нүгэр улууспут киинигэр түмсөн, пограничной формабытын кэ-тэн, ОАПО туһунан быыстапка тэрийэн, кулууппутугар саҕа дьону киллэрэн, ыччаттары по-граничной эйгэҕэ көбүлээн, бэйэ-бэйэни эвэрдэлээн, бастын-нарга наҕараадалары туттаран, сэрии ветераннарын памятни-гар сибэкки дөрбөлөрүн ууран, сылайыахпыттар диэри элбэх көрүнгө күрэхтэһэн, үөрө-көтө сэлэргэһэн тарҕастыбыт.

Эһиил, ыам ыйын 28 күнү-гэр, Россияҕа ФСБ иһинэн үлэ-лиир пограничной сулууспа 100 сыллаах юбилейин бэлиэтиир. Онон биниги, Нам улууһунаа-ғы пограничной сулууспа вете-раннара, биир сорукутунан – бу үбүлүөйү үчүгэй бэлэмнээх уонна ситиһиллэрдээх көрсүү буолар.

А. КИРИЛЛИН,
«Ленскэй нэһилиэк» сэбиэ-тин председателэ, «Погранич-ник» кулууп секретара

Понедельник, 5 июня

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00
Новости
09.10 Контрольная закупка
12+
09.40 Женский журнал
09.50 Жизнь здорово! 12+
10.55, 03.40 Модный приговор 12+
12.15 Наедине со всеми 16+
13.20, 15.15 Время покажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Давай поженимся! 16+
18.00 Вечерние Новости
18.40 Первая Студия 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «А у нас во дворе...» 12+
23.35 Вечерний Ургант 16+
00.05 Ночные новости
00.20 Х/ф «Прогулка в облаках» 12+
02.15, 03.05 Х/ф «Омбре» 12+
Среда, 7 июня
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00
Новости
09.10 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал
09.50 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.15 Наедине со всеми 16+
13.20, 15.15 Время покажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Давай поженимся! 16+
18.00 Вечерние Новости
18.40 Первая Студия 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «А у нас во дворе...» 12+
23.35 Вечерний Ургант 16+
00.10 Ночные новости
00.25 Х/ф «Уолл-стрит» 16+
02.45, 03.05 Х/ф «Мясник, повар и меченосец» 16+
Четверг, 8 июня
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00
Новости
09.10 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал
09.50 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.15 Наедине со всеми 16+
13.20, 15.15 Время покажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Давай поженимся! 16+
18.00 Вечерние Новости
18.40 Первая Студия 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «А у нас во дворе...» 12+
23.35 Вечерний Ургант 16+
00.10 Ночные новости
00.25 Х/ф «Уолл-стрит» 16+
02.45, 03.05 Х/ф «Мясник, повар и меченосец» 16+
Пятница, 9 июня
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00
Новости
09.10 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал
09.50 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.15 Наедине со всеми 16+
13.20, 15.15 Время покажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Давай поженимся! 16+
18.00 Вечерние Новости
18.40 Первая Студия 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «А у нас во дворе...» 12+
23.35 Вечерний Ургант 16+
00.10 Ночные новости
00.25 Х/ф «Уолл-стрит» 16+
02.45, 03.05 Х/ф «Мясник, повар и меченосец» 16+
Суббота, 10 июня
05.30, 06.10 Наедине со всеми 16+
06.00, 10.00, 12.00
Новости
06.30 Х/ф «Выстрел» 12+
08.00 Игрой, гармонь любимая! 12+
08.45 Смешарики. Новые приключения
09.00 Умницы и умники 12+

18.00 Вечерние Новости
18.40 Первая Студия 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «А у нас во дворе...» 12+
23.35 Вечерний Ургант 16+
00.05 Ночные новости
00.20 Х/ф «Прогулка в облаках» 12+
02.15, 03.05 Х/ф «Омбре» 12+

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00
Новости
09.10 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал
09.50 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.15 Наедине со всеми 16+
13.20, 15.15 Время покажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Давай поженимся! 16+
18.00 Вечерние Новости
18.40 Первая Студия 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «А у нас во дворе...» 12+
23.35 Вечерний Ургант 16+
00.10 Ночные новости
00.25 Х/ф «Уолл-стрит» 16+
02.45, 03.05 Х/ф «Мясник, повар и меченосец» 16+

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00
Новости
09.10 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал
09.50 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.15 Наедине со всеми 16+
13.20, 15.15 Время покажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Давай поженимся! 16+
18.00 Вечерние Новости
18.40 Первая Студия 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «А у нас во дворе...» 12+
23.35 Вечерний Ургант 16+
00.10 Ночные новости
00.25 Х/ф «Уолл-стрит» 16+
02.45, 03.05 Х/ф «Мясник, повар и меченосец» 16+

кажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Давай поженимся! 16+
18.00 Вечерние Новости
18.40 Первая Студия 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «А у нас во дворе...» 12+
23.35 Вечерний Ургант 16+
00.10 Ночные новости
00.25 На ночь глядя 16+
01.25, 03.05 Х/ф «Большая белая надежда» 16+

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00
Новости
09.10 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал
09.50 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.15 Наедине со всеми 16+
13.20, 15.15 Время покажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Давай поженимся! 16+
18.00 Вечерние Новости
18.40 Первая Студия 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «А у нас во дворе...» 12+
23.35 Вечерний Ургант 16+
00.10 Ночные новости
00.25 Х/ф «Уолл-стрит» 16+
02.45, 03.05 Х/ф «Мясник, повар и меченосец» 16+

05.30, 06.10 Наедине со всеми 16+
06.00, 10.00, 12.00
Новости
06.30 Х/ф «Выстрел» 12+
08.00 Игрой, гармонь любимая! 12+
08.45 Смешарики. Новые приключения
09.00 Умницы и умники 12+

09.45 Слово пастыря 12+
10.15 Юрий Степанов. «А жизнь обрванной струной...» 12+
11.20 Смак 12+
12.20 Идеальный ремонт 12+
13.20 На 10 лет моложе 16+
14.10 Вокруг смеха 12+
15.50 Это касается каждого 16+
16.50 Кто хочет стать миллионером? 16+
18.00 Вечерние Новости
18.15 Точь-в-точь 16+
21.00 Время
21.20 Сегодня вечером 16+
23.00 Потерянный рай 18+
01.10 Х/ф «Развод» 12+
03.25 Модный приговор 12+
04.25 Контрольная закупка 12+

05.10, 06.10 Х/ф «Мари Поппинс, до свидания» 12+
06.00, 10.00, 12.00
Новости
08.10 Смешарики. ПИН-код
08.25 Часовой 12+
08.55 Здоровье 16+
10.15 Непутевые заметки 12+
10.35 Пока все дома 12+
11.25 Фазенда 12+
12.10 Идеальный ремонт 12+
13.10 Теория заговора 16+
14.00 Страна Советов. Забытые вожди 16+
17.10 Афтар жотт 16+
18.15 Юбилейный вечер Татьяны Тарасовой 12+
21.00 Время
21.20 Х/ф «Батальон» 12+
23.40 Тайные общества. Наследники тамплиеров 12+
00.45 Х/ф «Тони Роум» 16+
02.50 Х/ф «Делайте ваши ставки!» 16+
04.35 Модный приговор 12+

РОССИЯ 1

Понедельник, 5 июня

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время
11.55 Т/с «Отец Матвей» 12+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.40 Прямой эфир 16+
18.50 60 Минут 12+
21.00 Т/с «Идеальная жертва» 12+
23.15 Специальный корреспондент 12+
01.45 Т/с «Две зимы и три лета» 12+
03.40 Т/с «Наследники» 12+

Вторник, 6 июня

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время
11.55 Т/с «Отец Матвей» 12+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.40 Прямой эфир 16+

Среда, 7 июня

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время
11.55 Т/с «Отец Матвей» 12+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.40 Прямой эфир 16+

Четверг, 8 июня

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время
11.55 Т/с «Отец Матвей» 12+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.40 Прямой эфир 16+

Пятница, 9 июня

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время
11.55 Т/с «Отец Матвей» 12+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.40 Прямой эфир 16+

Суббота, 10 июня

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время
11.55 Т/с «Отец Матвей» 12+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.40 Прямой эфир 16+

18.50 60 Минут 12+
21.00 Т/с «Идеальная жертва» 12+
23.15 Вечер с Владимиром Соловьёвым 12+
01.45 Т/с «Две зимы и три лета» 12+
03.40 Т/с «Наследники» 12+

Среда, 7 июня

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время
11.55 Т/с «Отец Матвей» 12+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.40 Прямой эфир 16+
18.50 60 Минут 12+
21.00 Т/с «Идеальная жертва» 12+
23.15 Вечер с Владимиром Соловьёвым 12+
01.45 Т/с «Две зимы и три лета» 12+

Четверг, 8 июня

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время
11.55 Т/с «Отец Матвей» 12+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.40 Прямой эфир 16+

Пятница, 9 июня

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время
11.55 Т/с «Отец Матвей» 12+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.40 Прямой эфир 16+

Суббота, 10 июня

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время
11.55 Т/с «Отец Матвей» 12+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.40 Прямой эфир 16+

14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.40 Прямой эфир 16+
18.50 60 Минут 12+
21.00 Т/с «Идеальная жертва» 12+
23.15 Поединки 12+
01.15 Торжественная церемония открытия XXVIII кинофестиваля «Кинотавр» 12+
02.25 Т/с «Две зимы и три лета» 12+
03.25 Т/с «Наследники» 12+

Пятница, 9 июня

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время
11.55 Т/с «Отец Матвей» 12+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.40 Прямой эфир 16+
18.50 60 Минут 12+
21.00 Юморина 16+
23.20 Х/ф «Это моя собака» 12+
01.20 Х/ф «Пряники из картошки» 12+
03.35 Т/с «Наследники» 12+

Суббота, 10 июня

05.00 Х/ф «Другая жизнь Маргариты» 12+
07.10 Живые истории 12+
08.00, 11.20 Вести. Местное время 12+
08.20 Россия. Местное время 12+
09.20 Сто к одному 12+
10.10 Пятёрка на одного 12+
11.00, 14.00 Вести 11.40, 14.20 Т/с «Деньги» 12+
20.00 Вести в субботу 21.00 Х/ф «Любить и верить» 12+
00.55 Х/ф «Работа над ошибками» 12+
03.00 Т/с «Марш Турецкого-3» 12+

05.15 Х/ф «Другая жизнь Маргариты» 12+
07.10 Живые истории 12+
08.00, 11.20 Вести. Местное время 12+
08.20 Россия. Местное время 12+
09.20 Сто к одному 12+
10.10 Пятёрка на одного 12+
11.00, 14.00 Вести 11.40, 14.20 Т/с «Деньги» 12+
20.00 Вести в субботу 21.00 Х/ф «Любить и верить» 12+
00.55 Х/ф «Работа над ошибками» 12+
03.00 Т/с «Марш Турецкого-3» 12+

05.00 Х/ф «Другая жизнь Маргариты» 12+
07.00 Мульти-утро 07.30 Сам себе режиссёр 12+
09.30 Смехопанорама 12+
08.50 Утренняя почта 12+
09.30 Сто к одному 12+
10.20 Вести-Москва 11.00, 14.00, 20.00 Вести 11.30, 14.30 Т/с «И шарик вернётся» 12+
21.50 Х/ф «Укради меня» 12+
01.35 Х/ф «Арифметика подлости» 12+

Понедельник, 5 июня

12.30 Д/с «Вся правда про...» 12+
13.00, 13.25, 14.55, 18.00, 21.05, 23.45
Новости
13.05 Зарядка ГТО 0+
13.30, 18.05, 21.10, 23.50, 06.25 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.00 Д/с «Большая вода» 12+
16.00 Футбол. Товарищеский матч. Нидерланды - Кот-д'Ивуар 0+
18.35 Смешанные единоборства. Fight Nights. Виталий Минаков против Антонио Сильвы. Сергей Павлович против Михаила Мохнаткина. Трансляция из Санкт-Петербурга 16+
20.35 «Успеть за одну ночь». Специальный репортаж 16+
21.45 Профессиональный бокс. Дмитрий Кудряшов против Оланрэваджу Дуроды. Реванш. Трансляция из Ростова-на-Дону 16+
00.20 Д/с «Хулиганы» 16+
00.50 Спортивный репортаж 12+
01.10 Баскетбол. Единая лига ВТБ. 1/2 финала. ЦСКА - «Локомотив-Кубань» (Краснодар). Прямая трансляция
03.40 Футбол. Товарищеский матч. Бельгия - Чехия. Прямая трансляция
05.40 Все на футбол! 12+
06.10 Звезды футбола 12+
06.55 Х/ф «Спорт будущего» 16+
08.40 Х/ф «Левша» 16+
11.00 Д/ф «Битва полов» 16+

Вторник, 6 июня

12.30 Д/с «Вся правда про...» 12+
13.00, 13.25, 14.55, 18.25, 22.00, 01.00, 02.05
Новости
13.05 Зарядка ГТО 0+
13.30, 18.30, 22.05, 02.15, 05.00 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.00 Д/с «Большая вода» 12+
16.00 Смешанные единоборства. UFC. Жозе Алду против Макса Холлоуэя. Трансляция из Бразилии 16+
17.55 Д/с «Драмы большого спорта» 16+
19.00 Футбол. Товарищеский матч. Венгрия - Россия. Трансляция из Венгрии 0+
21.00 Д/с «Рождённые побеждать» 12+
23.00 Профессиональный бокс. Адонис Стивенсон против Анджее Фонфары. Бой за титул чемпиона WBC в полутяжёлом весе. Жан Паскаль против Элиедера Альвареса. Бой за титул WBC Silver в полу-

тяжёлом весе 16+
01.05 Автоинспекция 12+
01.35 Звёзды футбола 12+
02.50 Спортивный репортаж 12+
03.10 Х/ф «Проект А» 16+
05.45 Х/ф «Морис Ришар» 16+
08.05 Д/ф «90-е. Величайшие футбольные моменты» 12+
09.00 Смешанные единоборства. Лучшие поединки 16+
10.30 Х/ф «Рукопашный бой» 16+

Среда, 7 июня

12.30 Д/с «Вся правда про...» 12+
13.00, 13.25, 14.55, 17.35, 18.45, 20.55, 23.40, 00.50
Новости
13.05 Зарядка ГТО 0+
13.30, 17.40, 21.00, 00.55, 05.00 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.00 Д/с «Большая вода» 12+
16.00 Д/ф «Когда звучит гонг» 16+
18.15 Д/с «Жестокий спорт» 16+
18.50 Д/ф «2006 FIFA. Чемпионат мира по футболу. Большой финал» 12+
20.35, 03.40 Десятка! 16+
22.00 Д/ф «Бойцовский храм» 16+
23.50 «В чём величие Хаби Алонсо». Специальный репортаж 12+
00.10 Спортивный репортаж 12+
00.30 «Футбол. Тактические тренды сезона». Специальный репортаж 12+
01.40 Мини-футбол. Чемпионат России. Финал. «Динамо» (Москва) - «Динамо» (Московская область). Прямая трансляция
04.00 Д/ф «Спортивный детектив» 16+
05.45 Х/ф «Garpastum» 16+
07.55 Профессиональный бокс. Адонис Стивенсон против Анджее Фонфары. Бой за титул чемпиона WBC в полутяжёлом весе. Жан Паскаль против Элиедера Альвареса. Бой за титул WBC Silver в полутяжёлом весе 16+
09.55 Д/с «Всёшая лига» 12+
10.25 Д/ф «Человек, которого не было» 16+

Четверг, 8 июня

12.30 Д/с «Вся правда про...» 12+
13.00, 13.25, 14.55, 17.55, 20.55, 00.40
Новости
13.05 Зарядка ГТО 0+
13.30, 18.00, 21.00, 00.45, 05.05 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.00 Д/с «Большая вода» 12+
16.00 Д/ф «Бобби» 16+
18.35 Д/ф «Спортивный детектив» 16+
19.35 Д/ф «Рождённые побеждать» 12+
20.35 «В чём величие Хаби Алонсо». Специальный репортаж 12+
21.45 Футбол и свобода 12+

22.15, 10.25 Смешанные единоборства. В ожидании Конора МакГрегора. Лучшие поединки 16+
23.15, 11.25 Правила жизни Конора МакГрегора 16+
00.20 Десятка! 16+
01.10 Баскетбол. Единая лига ВТБ. Финал. Прямая трансляция
03.45 Спортивный репортаж 12+
04.05 «Сборная Чили в лицах». Специальный репортаж 12+
04.35 Д/с «Хулиганы» 16+
05.50 Х/ф «Футбольные гладиаторы» 16+
07.40 «Футбол. Тактические тренды сезона». Специальный репортаж 12+
08.00 Д/с «Несерьёзно о футболе» 12+
08.45 Д/ф «Бойцовский храм» 16+

Пятница, 9 июня

12.30 Д/с «Вся правда про...» 12+
13.00, 13.25, 14.55, 17.50, 21.05, 22.50, 01.30
Новости
13.05 Зарядка ГТО 0+
13.30, 17.55, 21.10, 01.35, 05.40 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.00 Д/с «Большая вода» 12+
16.00 Х/ф «Проект А» 16+
18.25 «Сборная Чили в лицах». Специальный репортаж 12+
18.55 Х/ф «Garpastum» 16+
22.00 Футбол и свобода 12+
22.55 ФОРМУЛА-1. Гран-при Канады. Свободная практика. Прямая трансляция
00.30, 02.55 Все на футбол! 12+
01.00 Д/с «Жестокий спорт» 16+
02.05 «Футбол. Тактические тренды сезона». Специальный репортаж 12+
02.25 Россия футбольная 12+
03.40 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Швейцария - Франция. Прямая трансляция
06.10 Вoleyбол. Мировая лига. Мужчины. Франция - Россия. Трансляция из Франции 0+
08.10 «На пути к Чемпионату мира». Специальный репортаж 12+
08.20 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Нидерланды - Люксембург 0+
10.20 Этапы отборочных турниров 12+
10.30 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Босния - Греция 0+

Суббота, 10 июня

12.30, 17.00 Звёзды футбола 12+
13.00 Все на Матч! События недели
13.30 Диалог 12+
15.00 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Латвия - Португалия 0+
17.30 Футбол. Товарищеский матч. Россия - Чили.

Трансляция из Москвы 0+
19.30 Футбол и свобода 12+
20.00 Д/с «Несерьёзно о футболе» 12+
21.00, 01.10, 03.05
Новости
21.05, 01.15, 05.40 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
21.40, 03.10 Россия футбольная 12+
22.10 Автоинспекция 12+
22.40 Баскетбол. Единая лига ВТБ. Финал. Прямая трансляция
01.55 ФОРМУЛА-1. Гран-при Канады. Квалификация. Прямая трансляция
03.40 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Польша - Румыния. Прямая трансляция
06.20, 08.40 «Все на футбол!». Специальный репортаж 12+
06.40 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Шотландия - Англия 0+
09.00 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Норвегия - Чехия 0+
11.00 Смешанные единоборства. UFC. Деррик Люис против Марка Ханта. Прямая трансляция из Новой Зеландии

Воскресенье, 11 июня

12.30 Смешанные единоборства. UFC. Деррик Люис против Марка Ханта. Прямая трансляция из Новой Зеландии
13.00 Все на Матч! События недели 12+
13.20 Х/ф «Гол 2» 12+
15.25 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Германия - Сан-Марино 0+
17.25, 21.25 Автоспорт. MiJet 2L. Кубок России - 2017 г. Прямая трансляция
18.20 «Футбол. Тактические тренды сезона». Специальный репортаж 12+
18.40, 20.30, 07.30 Россия футбольная 12+
19.10 Конный спорт. Скачки на приз Президента РФ. Прямая трансляция из Москвы
21.00, 22.20, 00.25
Новости
21.05, 00.30, 05.05 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
22.25 Вoleyбол. Мировая лига. Мужчины. Россия - Италия. Прямая трансляция из Франции
00.55 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Сербия - Уэльс 0+
08.00 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Македония - Испания 0+
10.00 ФОРМУЛА-1. Гран-при Канады 0+

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 11 ИЮНЯ 21:20
21.20 «Батальон». (Россия, 2014г.) Мелодрама, Военный.
Весна 1917-го года. Февральская революция изменила жизнь России и ход Великой войны. Армия находится на пороге окончательного разложения. По приказу Временного правительства для поднятия боевого духа создаётся женский «Батальон смерти» под командованием георгиевского кавалера Марии Бочкаревой. Своей службой «Батальон смерти» подаёт пример храбрости, мужества и спокойствия, поднимает дух солдат и доказывает, что каждая из этих женщин-героинь достойна звания воина русской армии.
Режиссер: Дмитрий Месхиев.
В ролях: Мария Кожевникова, Мария Аронова, Екатерина Вилкова, Марат Башаров, Алексей Севостьянов, Николай Аюзин, Владимир Зайцев, Евгений Дятлов, Алёна Кучкова, Сергей Тэслер.

НВК САХА
5 июня, понедельник
06:00 Дойдум дьоно (Бэрдьигэс ТВ) 6+
06:30 Дойдум дьоно (Хотун Булуу ТВ) 6+
07:00 Сага күн-Новый день 6+
10:00 Сага сирэ 12+
10:15 Дойдум дьоно (Борообон ТВ) 6+
11:00 Ис сүрэхтэн 6+
12:15 Дойдум дьоно (Марыкчаан ТВ) 6+
12:45 Аал-луук мас 6+
13:30 Сага сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 В ка

Намский военный комиссариат РС(Я) проводит набор курсантов для подготовки граждан, подлежащих призыву на военную службу осенью 2017 г. в Намском ТШ РО ООГО «ДОСААФ» России в РС(Я) по специальности водитель категории «С» и механик-водитель «МТЛБ» с 15 августа 2017 года.

По всем интересующим вопросам обращаться в военный комиссариат Намского улуса РС(Я) в отделе призыва 2 этаж или по тел. 41-161

РАСПОРЯЖЕНИЕ от 31.05.2017 г. №4-426 с. Намцы

О приостановлении внутрипоселкового маршрута Руководствуясь п.п. 7 п. 7 ст. 14 Федерального закона Российской Федерации от 06.10.2003 г. №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в РФ», Уставом МО «Ленский наслег», распоряжаюсь:

1. Приостановить движение внутрипоселкового авто-

бусного маршрута с. Намцы с 1 июня 2017 года;

2. Опубликовать данное распоряжение в средствах массовой информации;

3. Контроль исполнения настоящего распоряжения оставляю за собой.

Глава А.Г. Новгородов

® ПОУ «НТШ ДОСААФ России» приглашает всех желающих на новый набор по подготовке водителей ТС категории «А», «В», «С», «Д», «Е», трактористы категории «В», «Е», «С».

Стоимость обучения категории «В» - 18000 руб. Студентам и учащимся школ стоимость обучения 17000 руб. (при предъявлении студенческого билета)

Обращаться по адресу: с. Намцы, Намский улус, ул. И. Винокурова, 15, к.т. 8(41162) 41-224, 8 968 155 0460, 89141096374 можно ватсап

РАСПОРЯЖЕНИЕ от 22.05.2017 г. №866-р с. Намцы
Об утверждении стоимости угля для населения

В соответствии с Законом Республики Саха (Якутия) от 05 июня 2005 года 246-3 №499-III «О наделении органов местного самоуправления Республики Саха (Якутия) отдельными государственными полномочиями по государственному регулированию цен (тарифов)», распоряжаюсь:

1. Утвердить стоимость угля (марки 2БР) для населения:

- с 01.07.2017 по 30.06.2018 г. - 1401,00 рубль за тонну с учетом НДС.

2. Службе адресных субсидий на ЖКУ ГКУ РС(Я) «Агентство субсидий» по Намскому улусу (Бурнашева О.М.) руководствоваться утвержденной стоимостью при расчете субсидий для населения по оплате твердого топлива.

3. Настоящее распоряжение опубликовать в средствах массовой информации и на официальном сайте администрации МО «Намский улус».

4. Контроль за исполнением настоящего распоряжения возложить

на заместителя главы улуса по экономике и финансам Обухову М.В.

Глава улуса А. Атласов

РАСПОРЯЖЕНИЕ от 22.05.2017 г. №865-р с. Намцы
Об утверждении стоимости дров-швырка с доставкой до потребителя

В соответствии с Законом РС(Я) от 05.06.2005 г. 246-3 №499 - III «О наделении органов местного самоуправления в РС(Я) отдельными государственными полномочиями по государственному регулированию цен (тарифов)», и на основании Приказа ГКЦ-РЭК РС(Я) №59/од от 29.05.2015 г. «О методических рекомендациях по расчету стоимости дров-швырка, реализуемого для населения», распоряжаюсь:

1. Утвердить с 01.07.2017 по 30.06.2018 г. стоимость дров-швырка с доставкой до потребителя, согласно приложению №1 к настоящему распоряжению.

2. Утвердить с 01.07.2017 по 30.06.2018 г. рекомендуемую стоимость дров-швырка с доставкой до

потребителя в разрезе поселений Намского улуса, согласно приложению №2 к настоящему распоряжению.

3. Руководителям бюджетных организаций Намского улуса при заключении договоров руководствоваться утвержденной стоимостью дров - швырка до потребителя.

4. Муниципальным образованиям поселений Намского улуса руководствоваться рекомендованной стоимостью дров-швырка.

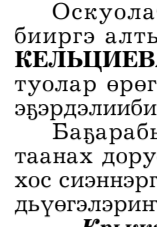
5. Службе адресных субсидий на ЖКУ ГКУ РС(Я) «Агентство субсидий» по Намскому улусу (Бурнашева О.М.) руководствоваться утвержденной стоимостью дров-швырка при расчете субсидий населению по оплате твердого топлива.

6. Настоящее распоряжение опубликовать в средствах массовой информации и на официальном сайте администрации МО «Намский улус».

7. Контроль исполнения настоящего распоряжения возложить на заместителя главы по экономике и финансам Обухову М.В.

Глава улуса А. Атласов

ЫҤИРЭХ ТЫТТАР

Оскуолаттан ыла сааһырыахпыттар дылы бииргэ алтыһан кэлбит убаастыыр дьүөгэбитин **КЕЛЬЦИЕВА ПОЛИНА ИВАНОВНА** 70 сааскын туолар өрөгөйдөөх күнүнүн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Баҕарабыт эийэхэ уһун, дьоллоох олоһу, кытаанах доруобуйаны уонна оҕолорго, сиэннэргэр, хос сиэннэргэр күүс-көмө, сүбэ-ама буола тур дьэн дьүөгэлэрин алгыһы хаалабыт.

Крыжановская Тамара Михайловна, Евдокия Петровна Алексеева уонна бары дьүөгэлэрин

Нам улууһун Нам селиэнньэтин олохтообун, үлэ бэтэрээни, өр сылларга тугууга үлэлээбит, Ленин 100 сааһынан мэтээл хаһаайына, Сивцевтэр халыһа аймах аҕа баһылыктарын, тапталлаах кэргэмнин, аҕабытын, эһэбитин **СИВЦЕВ ИННОКЕНТИЙ ПЕТРОВИЧ** бэс ыйын 2 күнүгэр 70 сааскын туолбут өрөгөйдөөх үбүлүөйүнүн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

70 саас кырпай хаарын тоҕо кэһэн, самаан сайын сырал куйааһыгар буһан-хатан, дьоһун-мааны олоһу олорон кэлбиккинэн биһиги астынабыт, киэн туттабыт.

Иннокентий Петрович улууһун, нэһилиэгим туһа диэн Рем-строй салаатыгар өр сылларга илигин араарбакка үтүө суобастаахтык, төрөөбүт Намын чэчири сайдарын туһугар үлэлээн кэлбитин. Элбэх дьыһ туппуккун уонна да атын үтүмэннэх үтүгөнү оҕорбуккун бар дьонун, биир дойдулаахтарын өрүү өйдүү-саньы сылдыахтара.

Күндү аҕабыт, инникитин да ыалдыбакка, үөрүү-көтүү аргыстаах, чэгиэн-чэбдик сырыт, оҕолорун, сиэннэрин сылаас сыйһааннарыгар, тапталларыгар угуттанан, биһигини кытта бииргэ буолан өссө да олохтон астына дуоһуй, сүбэли-амалы, ыллыктаах санаабын тирдэ сырыт диэн баҕарабыт.

Эвэрдэни кытта кэргэни Аграфена, уолун Витя, кийитин Даша, сиэннэрин Рада, Артема, Сайаана, Дуныша, Мишута

Намская местная организация Всероссийского общества слепых поздравляет с 60-летием **ЛИТВИНОВУ МАРИНУ ДМИТРИЕВНУ!**

Желаем крепкого здоровья, долгих лет в жизни, финансовой стабильности, семейного благополучия, оптимизма и отличного настроения на каждый день!

Мы благодарны Вам за всестороннюю общественную работу в реабилитации незрячих членов общества слепых и людей с ограниченными возможностями здоровья.

Приложение №2 к распоряжению Главы МО «Намский улус» от 22.05.2017 № 865-р

Рекомендуемая стоимость дров-швырка с доставкой в разрезе поселений Намского улуса

№	Наименование наслегов	Вид техники	Расстояние перевозки	Стоимость заготовки с доставкой 1 плм3		Стоимость заготовки с доставкой 1 склм3	
				для хозяйствующих субъектов с общим режимом налогообл. с НДС	для хозяйствующих субъектов с упрощ. режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с общим режимом налогообл. с НДС	для хозяйствующих субъектов с упрощ. режимом налогообл.
1	Арбанский наслег	МТЗ-80,82	до 55 км	1840,34	1608,06	1343,45	1173,89
2	Кобяковский наслег	МТЗ-80,82	до 50 км	1708,99	1493,13	1247,56	1089,98
3	Модутский наслег	МТЗ-80,82	до 70 км	1949,76	1736,22	1423,32	1267,44
4	Никольский наслег	МТЗ-80,82	до 70 км	1949,76	1736,22	1423,32	1267,44
5	Партизанский наслег	МТЗ-80,82	до 70 км	1949,76	1736,22	1423,32	1267,44
6	Тюбинский наслег	МТЗ-80,82	до 70 км	1949,76	1736,22	1423,32	1267,44
7	Фрунзенский наслег	МТЗ-80,82	до 30 км	1435,67	1251,06	1048,03	913,27
8	Хатын-Арынский наслег	МТЗ-80,82	до 70 км	1949,76	1736,22	1423,32	1267,44
9	Хатырский наслег	МТЗ-80,82	до 70 км	1949,76	1736,22	1423,32	1267,44
10	1-Хомустахский наслег	МТЗ-80,82	до 55 км	1840,34	1608,06	1343,45	1173,89
11	2-Хомустахский наслег	МТЗ-80,82	до 40 км	1580,94	1379,94	1154,09	1007,36
12	Едейский наслег	МТЗ-80,82	до 35 км	1508,32	1315,50	1101,07	960,31
13	Хамагаттинский наслег	МТЗ-80,82	до 50 км	1708,99	1493,13	1247,56	1089,98
14	Ленский наслег	МТЗ-80,82	до 100 км	2417,77	2120,70	1764,97	1548,11
15	Ветюнский наслег	МТЗ-80,82	до 60 км	1840,34	1608,06	1343,45	1173,89
16	Искровский наслег	МТЗ-80,82	до 35 км	1508,32	1315,50	1101,07	960,31
17	Тастахский наслег	МТЗ-80,82	до 5 км	1077,63	940,46	786,66	686,54
18	Салбанский наслег	МТЗ-80,82	до 5 км	1077,63	940,46	786,66	686,54
19	Маймагинский наслег	МТЗ-80,82	до 12 км	1226,39	1065,01	895,26	777,46

Приложение №1 к распоряжению Главы МО «Намский улус» от 22.05.2017 № 865-р

Стоимость дров-швырка с доставкой до потребителя на период с 01.07.2017г. по 30.06.2018г.

Наименование поселений	марки а/техники	от 5 км		от 6 до 10 км		от 11 до 15 км		от 16 до 20 км		от 21 до 25 км		от 26 до 30 км		от 31 до 35 км		от 36 до 40 км		от 41 до 45 км		от 46 до 50 км		от 51 до 60 км		от 61 до 70 км		от 71 до 80 км		от 81 до 90 км		от 91 до 100 км		
		для хозяйствующих субъектов с общим режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с упрощ. режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с общим режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с упрощ. режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с общим режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с упрощ. режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с общим режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с упрощ. режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с общим режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с упрощ. режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с общим режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с упрощ. режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с общим режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с упрощ. режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с общим режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с упрощ. режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с общим режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с упрощ. режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с общим режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с упрощ. режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с общим режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с упрощ. режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с общим режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с упрощ. режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с общим режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с упрощ. режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с общим режимом налогообл.	для хозяйствующих субъектов с упрощ. режимом налогообл.			
1	УРАЛ, ЗИЛ-131	903,17	929,61	965,96	997,45	1024,20	1060,98	1086,89	1128,87	1149,57	1196,73	1204,94	1257,31	1267,64	1325,19	1330,31	1393,05	1378,41	1445,23	1441,09	1513,11	1554,81	1635,00	1679,58	1770,15	1804,33	1905,27	1929,09	2040,42	2053,83	2175,56	
	ЗИЛ-130, ГАЗ-66	893,74	921,45	954,37	992,16	1012,55	1058,54	1075,06	1129,25	1137,58	1199,96	1192,80	1263,37	1255,32	1334,07	1317,84	1404,79	1365,77	1459,80	1428,28	1530,50	1541,65	1658,02	1666,05	1798,77	1790,46	1939,54	1914,85	2080,29	2039,25	2221,05	
	ГАЗ-53	933,48	955,42	1015,13	1041,46	1092,49	1123,16	1174,18	1209,19	1255,87	1295,23	1330,27	1373,96	1411,96	1460,00	1493,66	1546,04	1560,77	1616,36	1636,98	1702,40	1793,97	1860,41	1956,51	2031,65	2119,05	2202,89	2281,60	2374,14	2444,14	2545,38	
	МТЗ-80,82	913,24	940,46	982,10	1004,91	1039,31	1065,01	1100,87	1129,45	1162,43	1193,92	1216,67	1251,06	1278,23	1315,50	1339,78	1379,94	1386,75	1428,69	1448,30	1493,13	1559,61	1608,06	1652,34	1736,22	1804,29	1864,38	1926,63	1992,53	2048,96	2120,70	
	ДТ-75, Т-40	977,87	1008,94	1069,96	1107,60	1156,81	1201,92	1248,01	1300,59	1339,19	1399,26	1423,08	1490,63	1514,28	1589,29	1605,48	1687,96	1682,07	1770,92	1773,27	1869,60	1943,83	2052,90	2125,41	2249,45	2306,99	2446,00	2488,59	2642,55	2670,18	2839,10	
	К-700	989,85	1042,04	1079,56	1146,25	1164,92	1246,11	1254,61	1350,31	1344,32	1454,52	1426,72	1551,43	1516,42	1655,64	1682,12	1759,85	1681,23	1848,34	1770,94	1952,55	1938,26	2146,54	2116,60	2353,76	2294,96	2560,98	2473,30	2768,19	2651,66	2975,42	
	сНДС			сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС
	УРАЛ, ЗИЛ-131	1065,75	929,61	1139,72	997,45	1208,55	1060,98	1282,53	1128,87	1356,49	1196,73	1421,83	1257,31	1495,80	1325,19	1569,77	1393,05	1626,53	1445,23	1700,49	1513,11	1834,69	1635,00	1981,90	1770,15	2129,11	1905,27	2276,32	2040,42	2423,52	2175,56	
	ЗИЛ-130, ГАЗ-66	1054,62	776,41	1126,15	992,16	1194,81	1058,54	1268,57	1129,25	1342,35	1199,96	1407,50	1263,37	1481,28	1334,07	1555,05	1404,79	1611,60	1459,80	1685,37	1530,50	1819,16	1658,02	1965,94	1798,77	2112,74	1939,54	2259,53	2080,29	2406,31	2221,05	
	ГАЗ-53	1101,51	776,41	1197,85	1041,46	1289,13	1123,16	1385,53	1209,19	1481,94	1295,23	1569,71	1373,96	1666,11	1460,00	1762,52	1546,04	1841,70	1616,36	1931,63	1702,40	2116,89	1860,41	2308,69	2031,65	2500,49	2202,89	2692,29	2374,14	2884,08	2545,38	
МТЗ-80,82	1077,63	940,46	1158,88	1004,91	1226,39	1065,01	1299,02	1129,45	1371,67	1193,92	1435,67	1251,06	1508,32	1315,50	1580,94	1379,94	1636,36	1428,69	1708,99	1493,13	1840,34	1608,06	1949,76	1736,22	2129,06	1864,38	2273,42	1992,53	2417,77	2120,70		
ДТ-75, Т-40	1153,90	1697,85	1262,56	1107,60	1365,03	1201,92	1472,65	1300,59	1580,26	1399,26	1679,24	1490,63	1786,86	1589,29	1894,45	1687,96	1984,84	1770,92	2092,46	1869,60	2293,72	2052,90	2507,98	2249,45	2722,26	2446,00	2936,54	2642,55	3150,80	2839,10		
К-700	1168,03	1042,04	1273,88	1146,25	1374,60	1246,11	1480,45	1350,31	1586,30	1454,52	1683,52	1551,43	1789,38	1655,64	1895,22	1759,85	1983,85	1848,34	2089,70	1952,55	2287,14	2146,54	2497,58	2353,76	2708,04	2560,98	2918,50	2768,19	3128,96	2975,42		
сНДС			сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС		сНДС	
2	УРАЛ, ЗИЛ-131	659,32	678,61	705,08	728,14	747,66	774,52	793,43	824,08	839,19	873,62	879,60	917,84	925,37	967,38	971,13	1016,93	1006,24	1055,01	1052,00	1104,56	1135,01	1193,56	1226,09	1292,21	1317,16	1390,86	1408,24	1489,51	1499,30	1588,16	

РАСПОРЯЖЕНИЕ
от 25.05.2017 г. №104

Об установлении размера платы граждан за жилищные услуги с 01.07.2017 г. по 30.06.2018 г. на территории муниципального образования «Хатын-Арынский наслег»

В соответствии с частью 4 статьи 158 Жилищного кодекса Российской Федерации, распоряжаюсь:

1. Установить на территории муниципального образования «Хатын-Арынский наслег» размер платы граждан за жилищные услуги с 01.07.2017 года по 30.06.2018 года согласно приложению к настоящему распоряжению.

2. Настоящее распоряжение опубликовать в средствах массовой информации.

3. Контроль за исполнением данного распоряжения оставляю за собой.

Глава МО «Хатын-Арынский наслег» Ю.И. Слепцов

Приложение
к распоряжению главы от 25.05.2017 г. №104
Размер платы граждан за жилищные услуги с 01.07.2017 г. по 30.06.2018 г.

Наименование услуг	Ед. изм.	Тариф без НДС (руб.)
1 Техническое обслуживание системы отопления	МКВ	2,12
2 Техническое обслуживание системы отопления и электрооборудования	МКВ	3,19
3 Техническое обслуживание системы отопления, электрооборудования, водоснабжения и водоотведения	МКВ	6,25
4 Содержание дворовой территории благоустроенного жилого фонда	МКВ	3,26
5 Содержание дворовой территории неблагоустроенного жилого фонда	МКВ	4,56

6 Вывоз ТБО, МБО, сухого мусора благоустроенного жилого фонда	МКВ	1,93
7 Вывоз ТБО, МБО, сухого мусора неблагоустроенного жилого фонда	МКВ	3,15

Бу күнүргэ А.Ф. Шестаков аатынан сынналан киинигэр сылдан истэр (слуховой) аппараты сүтэрибиттэр «Энсиэли» хаһыат редакциятыгар кэлэн билсин.

Тел. 89141074211

® **Продаю земельный участок** ИЖС в с. Намцы, ул. Колхозная, 42/1. 15 сот., высокое, ровное место (кырдал), газ, свет рядом. Цена по договоренности.

Тел. 89992446342

® **Грузовые перевозки.**
Тел. 89644258617, 89841160270

Улуспут саамай кырдыас үөрээтин кыһата, И.С. Гаврильев аатынан Нам 1 №-дээх орто оскуолата — 145 сыллаах үбүлүөйүн бэлиэтиир. Араас сылларга үөрэммит күндү выпускниктарбытын, үүнэр көлүөнэни билиигэ-көрүүгэ, сырдыкка үөрөспит, уһуйбут учууталларбытын бу сыл бэс ыйын 10 күнүгэр 10 чаастан культура уонна сынналан киин түһүлгэтигэр үбүлүөйдээх ыһахпыттар ыһырабыт.

Оҕо сааскыт кэрэ кэмнэрин кэпсэтиһэ,
Оскуолатаагы сылларгытын ахтыһа
Кэлин, сылдьың,
Ыалдьыттааң!

® **ООО МКК «ДЕНЕЖНЫЙ ПОТОК»** предлагает займы ЭКСПРЕСС от 0,7% в день

Рассмотрение заявки до 15 минут

Адрес доп. офиса: с. Намцы, ул. И. Винокурова, д. 3

Режим работы: пн.-пт. с 9-00 до 18-00 обед с 13-00 до 14-00

Тел. 8-914-281-77-57

Условия займа: Процентная ставка — 1 выдача 1,20% в день (428,00% годовых), 2-4 выдача 1,00% в день (365,00% годовых), 5 и последующие выдачи 0,70% в день (255,50% годовых). Сумма займа — первая выдача 1000-10000 рублей, последующие выдачи 1000-15000 рублей. Срок — первая выдача 5-15 дней, последующие выдачи 5-30 дней. Заем предоставляется в российских рублях. Платежи заемщика по договору: в конце срока займа оплачивается сумма займа, сумма начисленных процентов. Требования к заемщикам — возраст от 21 до 70 лет, подтверждение платежеспособности. Обеспечение займа — не требуется. В случае просрочки проценты на сумму долга начисляются, штраф за неисполнение обязательств 20% годовых от суммы просроченной задолженности.

Общество с ограниченной ответственностью Микрокредитная компания «Денежный поток», 677000, г. Якутск, ул. Орджоникидзе, д. 17, офис 217, ОГРН 1131447013390, ИНН/КПП 1435272065/143501001, Свидетельство о записи в реестре МФО №651303698004292.

® **Продается** благоустроенная 3-хкомнатная квартира в центре с. Намцы, ул. Чернышевского, 28 (общая площадь 66,9 кв.м). Полный капитальный ремонт. Квартира готова к заселению. Реальному покупателю торг.

Тел. 89142865831

® **Продается** 2-комн. благоустроенная квартира (57,7 м2) по адресу с. Намцы, ул. Дадар, д. 4.

Звонить по тел. 89681524081, ватсап 89243664132

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУҔУН ОЛОХТООХТОР!

® «Төрүт уу» тэрилтэ «Олонхо» атыы дьиэтигэр, үлэ күнүгэр 9.00 чаастан 19.00 чааска диэри, баскыһыаннаа 10.00 чаастан 18.00 чааска диэри үлэлиир.

Дьиэвэ тиэрдэн биэри деспетчерэ 10.00 чаастан 18.30 чааска диэри үлэлиир.

Билсэр телефоннар: 8-924-873-73-11, 8-914-300-11-70. Баскыһыаннаа дьиэвэ тиэрдии оноруллубат.

Аппааныга Л. Левин уул. 3 №-гэр атыыланар (урукку кулууп кинобудката). Үлэ күнүгэр 9.00 чаастан 18.00 чааска диэри. Баскыһыаннаа үлэлэбэт.

Дорогие жители Намского улуса!!!

® С 7 по 21 июня 2017 г. музыкальный лагерь под руководством певицы Нелли приглашает всех детей и подростков с 7 до 17 лет желающих петь на базе МБУ ДО Детский центр «Гүлбэ» в селе Намцы. Взнос 10 000 руб.

What's App: +79142264156

® **Коллегия юридической защиты.** Юридическая помощь по возврату водительских удостоверений, ДТП, возврат по амнистии уже лишенных прав. Официально.

8-800-35-01-002
Звонок бесплатный

Изменения, которые вносятся в акты правительства РФ по вопросу обеспечения пожарной безопасности территорий

Намское лесничество доводит до органов государственной власти, органов местного самоуправления, учреждений, организации, иные юридические лица независимо от их организационно-правовых форм и форм собственности (фермерские) хозяйства, общественные объединения, индивидуальные предприниматели, должностные лица, граждане Российской Федерации, иностранные граждане, лица без гражданства, владеющие, пользующиеся и (или) распоряжающиеся территорией, прилегающей к лесу, что 18 августа 2016 года утверждены Постановлением правительства РФ №807 «О внесении изменений в некоторые акты правительства РФ по вопросу обеспечения пожарной безопасности территорий»

Настоящее постановление вступил в силу с 1 марта 2017 года

ИЗМЕНЕНИЯ, КОТОРЫЕ ВНОСЯТСЯ В АКТЫ ПРАВИТЕЛЬСТВА РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ ПО ВОПРОСУ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПОЖАРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ТЕРРИТОРИЙ

1. Правила противопожарного режима в Российской Федерации, утвержденные постановлением правительства Российской Федерации от 25 апреля 2012 г. №390 «О противопожарном режиме» (Собрание законодательства РФ, 2012, №19, ст. 2415; 2014, №9, ст. 906; №26, ст. 3577; 2015, №11, ст. 1607; 2016, №15, ст. 2105), дополнить пунктом 72(3) следующего содержания:

«72(3). В период со дня схода снежного покрова до установления устойчивой дождливой осенней погоды или образования снежного покрова органы государственной власти, органы местного самоуправления, учреждения, организации, иные юридические лица независимо от их организационно-правовых форм и форм собственности, крестьянские (фермерские) хозяйства, общественные объединения, индивидуальные предприниматели, должностные лица, граждане Российской Федерации, иностранные граждане, лица без гражданства, владеющие, пользующиеся и (или) распоряжающиеся территорией, прилегающей к лесу, обеспечивают ее очистку от сухой травянистой растительности, пожнивных остатков, валежника, порубочных остатков, мусора и других горючих

материалов на полосе шириной не менее 10 метров от леса либо отделиют лес противопожарной минерализованной полосой шириной не менее 0,5 метра или иным противопожарным барьером.»

2. Правила пожарной безопасности в лесах, утвержденные постановлением Правительства Российской Федерации от 30 июня 2007 г. №417 «Об утверждении Правил пожарной безопасности в лесах» (Собрание законодательства Российской Федерации, 2007, №28, ст. 3432; 2011, №20, ст. 2820; 2012, №46, ст. 6339), дополнить пунктом 9(1) следующего содержания:

«9(1). В период со дня схода снежного покрова до установления устойчивой дождливой осенней погоды или образования снежного покрова органы государственной власти, органы местного самоуправления, учреждения, организации, иные юридические лица независимо от их организационно-правовых форм и форм собственности (фермерские) хозяйства, общественные объединения, индивидуальные предприниматели, должностные лица, граждане Российской Федерации, иностранные граждане, лица без гражданства, владеющие, пользующиеся и (или) распоряжающиеся территорией, прилегающей к лесу, обеспечивают ее очистку от сухой травянистой растительности, пожнивных остатков, валежника, порубочных остатков, мусора и других горючих материалов на полосе шириной не менее 10 метров от леса либо отделиют лес противопожарной минерализованной полосой шириной не менее 0,5 метра или иным противопожарным барьером.»

Предупреждаем за неисполнения данного постановления РФ предусматривает административную ответственность по статье 8.32. части 1 «Нарушение правил пожарной безопасности в лесах» - влечет предупреждения или наложения административного штрафа. Для граждан сумма взыскания составит от одной тысячи до трех тысяч рублей; на должностных лиц — от десяти тысяч до двадцати тысяч рублей; на юридических лиц от пятидесяти тысяч до двухсот тысяч рублей.

Напомним, что, согласно статье 20.4 КоАП РФ, в условиях особого противопожарного режима штрафные санкции увеличиваются более чем в два раза.

Лесничий ГКУ РС(Я) «Намское лесничество»

М.С. Жирков

КЭРИЭСТЭБИЛ

Биһиги тапталлаах ийэбит, эбэбит, хос эбэбит, үлэ, тыыл, сэрии ветерана, Аҕа дойдуга сэриитин кыттылаабын огдообото, репрессия

сиэртибэтин оҕото Васильева Екатерина Семеновна бэс ыйын 6 күнүгэр ыарахан ыарыыттан орто дойдуттан барбыта 1 сылын туолар.

Ийэбит 1926 с. балаан ыйын 11 күнүгэр Нам улуунун Хатын Арыы нэһилигэр Сивцев Семен Васильевич, Колмогорова Анна Саввична диэн ыалга үһүс оҕонор күн сирин көрбүтэ. 1931-1932 сс. репрессия сиэртибэтигэр түбэһэнэр, дьиэ кэргэнинэн Дьокуускай куоракка үүрүүлэн кирибиттэр. Онно олорор сылларыгар ийэбит 1 кылааска үөрэнэ кирибит. Онтон аҕыһа сылынан Намга көһөн тахсан олорбуттар. 1943 с. Нам ситэтэ суох

оскуоланы 7-с кылааһы бүтэрэн, салгыы үөрэнэр кыага суох буолан тохтуур. Аҕа дойдуга сэриитин ыар тыына сабардаан оролуун-уруулуун улахан дьону кытта түүннэри-күнүстэри ыарахан үлэлэргэ тэбис-тэңнэ үлэлэспиттэр.

Кыайы буолбутун кэннэ 1945 с. күһүнүгэр кооперативнай техникумга кириэн үөрэнэн бухгалтер-счетовод идэтин ылар уонна 1948 с., финансовый техникуму бүтэрбит, устудьунуу сылдыбыт кэмнэригэр билсэбит уолунаан Васильев Николай Ивановичтын холбоһон ыал буолаллар. Уруулар Намна «Шмидт» колхозка буолбут. Горнай Бэрдьигэстээвэр ананан, хомуан-тэринэн, оҕуһунан айаннаан онно тийэн олохсуйан 3 оҕолонолор. Чааһынай дьиэ туттан, аҕабыт помидор, хортупуу олордоллорго да, тымныыта бэрт буолан, үчүгэйдик үүммэт эбит. Киһэ аайы түптэлээт овуруттарын бүөбөйдөөлөр.

Ол курдук, Бэрдьигэстээххэ 12 сыл олорон баран, аҕабытын Бүлүү куоратыгар ааһаннар, 1961 с. саас онно көһөн бараллар.

Тийэн баран идэлэринэн үлэлэрин саҕалаан бараллар. Аҕабыт 1970 с. өлөн олохтон туоруур. Ийэбит барахсан үс оҕотунаан соҕотох хаалар. Намыгар көһөн кэлэн «Ленин суола» хаһыат редакциятыгар, типографиятыгар бухгалтерьянан, курьер-остуораһынан үлэлээн пенсияга тахсыбыта.

Соҕотох ийэ биһигини уостубат тапталынан, кыһамнытынан, кыһалҕа диэни биллэрбэккэ улаатыннартаан, үлэ-үөрэххэ дьулуурдаах, ханнык да үлэттэн, ыарахаттартан чаҕыйан турбат гына сүбэлиирэ-амалыра. Байэтин сэмэй холорууна иппитигэр махтанабыт, сүгүрүүйүбүт. Биһигини ыал оҕортоон, сиэнэрин, хос сиэнэрин көрсүһөн, бүөбөйдөөсүн бу орто дойдуттан барахтаатаҕа.

Күндү ийэбит, эбэбит, хос эбэбит сырдык ыраас мөссүөнүн, биһиэхэ барыбытыгар тапталы, убаастабылын үйэбит тухары өйдүү-саныы сылдыахпыт. Кэнээскэ ыччаккар холбор оностуохпут.

Оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улуунун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабыт коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулуусуна СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ФН №ТУ14-0216.**

Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтигин, дьиэтиг аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияга кирибит суруктар төнөрүллүбөттөр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат.**
«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата.
Редакция, издатель аадырыһа: 678380, СР, Нам улууһа, Нам сэл., Ст. Платонова уул., 1, 2 корп.
Типография аадырыһа: 678380, СР, Нам улууһа, Нам сэл., Заложная уул., 4.
E-mail: Namsy41141@mail.ru

«Энсиэли» хаһыат РИС талылына, таһылына уонна бэчээттир сыаҕар бэчээттэннэ.

Адырыһа:
Нам сэл. Ст. Платонова уул., 1, 2 корп
Формата А3. Кээмэйэ 2 бэчээт. **лиис**
Конул сыанана атыһыланар
Индекс — Р0005. Тираһа — 1395
Бэчээккэ илии баттанытын графика — 12:00 ч. 01.06.2017 с.
Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 01.06.2017 с.

Кылаабынай редактор
В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР:

редакторы солбууааччы — **41332**,
хаһыаты тангыы — **41332**,
бухгалтерия — **41141**,
факс — **41141**.